

Concept

Rapport Institutioneel Onderzoek

op het terrein van het

RIJKSINSTITUUT VOOR DRINKWATERVOORZIENING

in de periode 1913 – 1983

Ministerie van VWS
KICK

Versie april 2004

INHOUDSOPGAVE

Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn	2
Lijst van afkortingen	6
Verantwoording.....	7
Doel van het onderzoek	7
De omschrijving van het beleidsterrein	7
De doelstelling(en) van de overheid op het beleidsterrein	7
Het taakgebied waartoe het beleidsterrein behoort	8
De afbakening van het beleidsterrein	8
De afbakening van het onderzoeksgebied	9
De opbouw van het RIO	9
Leeswijzer handelingenblok	10
Actorenoverzicht.....	11
Historisch overzicht.....	20
Volksgezondheid.....	20
Het RID.....	21
De ontwikkeling van wet- en regelgeving	21
Bescherming bevolking	22
Basisplannen	23
Overzicht van handelingen van overheidsorganen op het beleidsterrein.....	24
Bedrijfsvoeringshandelingen van het Rijksbureau / Rijksinstituut voor de drinkwatervoorziening	24
Algemene Handelingen	31
Handelingen primaire taken RID.....	37
Geraadpleegde wet- en regelgeving.....	63
Geraadpleegde literatuur	64
Geraadpleegde materiedeskundigen	65

Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn

Voor u ligt het rapport waarin de uitkomsten van een onderzoek, gehouden in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT), zijn weergegeven. PIVOT is een projectorganisatie die in mei 1991 door de Algemene Rijksarchivaris in het leven is geroepen. De aanleiding daarvoor vormde de (voorgenomen) verkorting van de overbrengingstermijn conform de nieuwe Archiefwet van vijftig naar twintig jaar. Vanuit het oogpunt van democratisering van het openbaar bestuur moet deze termijnverkorting positief worden beoordeeld. Immers: eerder overgedragen archieven worden ook eerder openbaar en toegankelijk voor het publiek. Voor het Nationaal Archief betekent deze termijnverkorting echter dat, wanneer er geen maatregelen worden genomen, zij overspoeld zou worden met archiefmateriaal. De neerslag van dertig jaar overheids-handelen zou immers bij de invoering van de nieuwe wet ineens moeten worden overgebracht naar de depots van de archiefdiensten. Voor de centrale rijksorganen wordt de omvang van deze stroom van gegevensbestanden geschat op ongeveer 600 strekkende kilometer over de periode 1943 - 1973 en over de periode 1973 - 1990 op nog eens een zelfde hoeveelheid. Omdat een dergelijke hoeveelheid archiefmateriaal niet beheersbaar en hanteerbaar is en de opslag ervan te kostbaar, heeft het Nationaal Archief in het kader van PIVOT tezamen met de verschillende Hoge Colleges van Staat en de ministeries maatregelen getroffen om deze vloed te kanaliseren.

Bij het uitvoeren van deze inhaaloperatie moesten reeds bestaande problemen bij de archiefzorg van de rijksoverheid in versneld tempo worden opgelost. Onder de oude Archiefwet zijn grote achterstanden in het selecteren van naoorlogs archiefmateriaal en het overbrengen van archief van vóór 1940 naar de Rijksarchiefdienst geconstateerd. In inspectierapporten van deze dienst werd daar al op gewezen, maar door het rapport 'Archiefbeheer en -behoud bij het Rijk' dat de Algemene Rekenkamer in 1988 uitbracht, is dit probleem pas in zijn volle omvang tot politiek Den Haag doorgedrongen.

PIVOT is mogelijk geworden door de inzet van extra financiële middelen die de minister van WVC in 1991 heeft toegezegd: fl. 17 miljoen over een periode van tien jaar (de looptijd van het project). Daarnaast zetten de ministeries en de Hoge Colleges van Staat, zelf immers verantwoordelijk voor selectie en overdracht van hun archieven, elk eigen middelen in om deze operatie mogelijk te maken. Afspraken daarover zijn vastgelegd in convenanten die de verschillende secretarissen-generaal of vertegenwoordigers van de Hoge Colleges van Staat met de Algemene Rijksarchivaris hebben gesloten.

1. De uitgangspunten van PIVOT

Om de hierboven beschreven papiervloed op een verantwoorde manier te kunnen beperken, heeft PIVOT een nieuw selectie-instrument ontworpen. De traditionele selectiemethoden zijn voor een operatie van deze omvang niet toereikend: zij zijn te arbeidsintensief en dus te kostbaar waarbij de basis van de gevoerde selectie niet altijd duidelijk wordt geformuleerd. Bij de traditionele selectie worden als criteria gebruikt: de inhoudelijke of informatieve waarde van documenten en de plaats die zij innemen in een geheel van een dossier, een archief of verzameling archieven. Aangezien men bij die manier van selecteren geen model hanteert waarmee men de context van de gegevens in kaart kan brengen, kan men aan de gegevens niet zomaar een waarde toekennen. De functie van de gegevens is in dat geval niet te achterhalen. Het gevolg hiervan is een subjectieve selectie omdat iedereen die selecteert een eigen interpretatie aan de gegevens geeft.

PIVOT is van mening dat de selectie moet worden uitgevoerd vanuit het gezichtspunt van het overheidsorgaan of de organen die deze documenten in het kader van hun taak en het daaruit voortvloeiende handelen hebben ontvangen of geproduceerd: niet de informatiewaarde van documenten maar de waardebeoordeling van handelingen van overheidsorganisaties staat centraal. Met de gegevensbestanden die naar het Nationaal Archief worden overgebracht, moet het handelen van de overheid in relatie tot haar omgeving op hoofdlijnen te reconstrueren zijn.

Daarbij wil PIVOT met het resultaat van de selectie op basis van dit doel bronnen voor de kennis van en het inzicht in de Nederlandse samenleving (en cultuur) veiligstellen voor blijvende bewaring.

De methode om dit te bereiken, vormt het institutioneel onderzoek. Deze methode is in de afgelopen jaren ontwikkeld aan de hand van praktijkervaringen en nieuwe, theoretische inzichten uit binnen- en buitenland. Via wet- en regelgeving en andere bestuurlijk-organisatorische bronnen wordt nagegaan welke handelingen overheidsorganen verrichten. Op basis van de handelingen kan achterhaald worden welke neerslag er in principe zou **moeten** zijn. Met andere woorden, de selectie zal niet meer plaatsvinden op basis van het archiefstuk zelf, maar op basis van de handeling. Handelingen worden gewaardeerd in het kader van de context.

Uiteindelijk zal PIVOT de overdracht van het geselecteerde materiaal naar de depots van het Nationaal Archief begeleiden. De rijksorganen zijn zelf verantwoordelijk voor de fysieke selectie en bewerking die de archieven en andere gegevensbestanden moeten ondergaan om ze geschikt te maken voor overdracht. Desgewenst zal PIVOT daarbij een adviserende rol spelen. Richtsnoer voor de bewerking na het institutioneel onderzoek en de institutionele selectie vormen de door de Permanente Commissie Documentaire Informatievoorziening (PCDIN) in september 1991 aanvaarde 'Normen voor goede en geordende staat' (zie hiervoor ook de brochure "Om de kwaliteit van het behoud: normen 'goede en geordende staat' bij overname door PIVOT/Rijksarchiefdienst van archieven van rijksorganen" ('s-Gravenhage 1993).

2. Het institutioneel onderzoek

Om het voor de selectie noodzakelijke inzicht te krijgen in het handelen van de overheidsorganen is PIVOT institutionele onderzoeken gestart bij de verschillende ministeries. De onderzoekers worden door PIVOT zelf en door de verschillende ministeries ingezet. Zij nemen ongeveer 130 onderzoeksgebieden of beleidsterreinen voor hun rekening. Per beleidsterrein beschrijft de onderzoeker de historische ontwikkeling van dat beleidsterrein als context van de handelingen die er sinds 1940 zijn verricht. De onderzoeksperiode verschilt per beleidsterrein, maar bestrijkt in het algemeen de jaren 1940 tot heden.

Uitgangspunt bij de onderzoeken vormt het Methode van Institutioneel Onderzoek (MIO), neergelegd in de brochure 'Handelend optreden' (brochure, 's-Gravenhage 1994). De resultaten van een institutioneel onderzoek worden beschreven in een Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO). Een RIO is de contextbeschrijving van een beleidsterrein waarop de overheid handelend optreedt en omvat:

1. een historische schets van (de ontwikkeling van) het beleidsterrein waarop het onderzoek betrekking heeft, inclusief:
 - de doelstellingen van de overheid op het beleidsterrein;
 - de overheidsorganen (in de RIO's 'actoren' genoemd);
 - de onderlinge relaties tussen overheidsorganen;
 - de ontwikkeling van de beleidsinstrumenten;
 - een beschrijving van het taakgebied waartoe het beleidsterrein behoort.

2. een overzicht van de handelingen waarvoor overheidsorganen verantwoordelijkheid dragen, inclusief:
 - de looptijd van elke handeling (begin- en einddatum);
 - de grondslag (bron) van elke handeling;
 - het product van de handeling (indien bekend);
 - (zo mogelijk) een thematische of procedurele ordening van de handelingen, waardoor men de handelingen in hun context kan zien.

Een belangrijk begrip in het institutioneel onderzoek vormt de 'handeling'. Een handeling is een complex van activiteiten, gericht op de omgeving, dat een orgaan op grond van attributie of delegatie verricht ter vervulling van een taak en voor het verrichten waarvan dat orgaan verantwoordelijk is. Aangezien we niet alleen willen beschrijven wat de overheid moet doen maar ook wat zij daadwerkelijk doet, gebruiken we als bron voor het beschrijven van het handelen niet alleen officiële wet- en regelgeving en de daaruit

voortvloeiende algemene maatregelen van bestuur, Koninklijke besluiten, ministeriële regelingen en beschikkingen zoals instellings-, opheffings- en organisatiebesluiten als onderzoeksbron, maar ook jaarverslagen en jaaroverzichten, staatsalmanakken, memories van toelichting op de rijksbegroting en op bovengenoemde wetten, beleidsnota's, archieven, tijdschriften of andere literatuur. Daarnaast vormen interviews met beleidsmedewerkers en andere deskundigen -in en buiten de overheid- op het beleidsterrein een bron van informatie.

Naast het begrip 'handeling' neemt het begrip 'actor' in het institutioneel onderzoek een belangrijke plaats in. Het begrip actor volgens de PIVOT-methode wordt gedefinieerd als een overheidsorgaan of een particuliere organisatie of persoon die een rol speelt op een beleidsterrein. Strekten de PIVOT-onderzoeken zich tot 1995 uit tot de handelingen van rijksoverheidsorganen in de strikte zin van het woord, in de nieuwe Archiefwet wordt, gebaseerd op de Algemene wet bestuursrecht 1993, onder het begrip 'overheidsorgaan' ook verstaan (organen) van overheidsstichtingen, verenigingen en vennootschappen die, ook voor zover zij niet krachtens publiekrecht zijn ingesteld, toch met openbaar gezag zijn bekleed of waaraan toch één of meer overheidstaken zijn opgedragen en de daarvoor benodigde publiekrechtelijke bevoegdheden zijn toegekend. Het begrip 'overheidsorgaan' is hiermee aanzienlijk verbreed.

In de onderzoeksrapporten worden niet de handelingen van particuliere instellingen opgenomen. Wel wordt hun rol op het beleidsterrein beschreven. Op grond van het acquisitieprofiel van het Nationaal Archief wordt bepaald of de archieven van particuliere instellingen voor overbrenging in aanmerking komen.

3. De toepassingsmogelijkheden

De resultaten van het institutioneel onderzoek, neergelegd in het RIO, worden daarna verwerkt in een wettelijk voorgeschreven selectie-instrument: de selectielijst, in PIVOT-termen het basis selectiedocument (BSD). De selectielijst is een lijst van handelingen die elk voorzien zijn van de waardering 'bewaren' of 'vernietigen'. De selectielijst volgt de beschrijving van het RIO: in overleg met de betreffende instelling(en) wordt aan de hand van deze selectielijst bezien welke gegevensbestanden voor 'de eeuwigheid' geselecteerd moeten worden en uiteindelijk overgedragen worden aan het Nationaal Archief. De ontwerp selectielijst wordt ter inzage gelegd bij verscheidene instanties en de zorgdrager(s) bied(t)(en) de ontwerp selectielijst aan de minister van OCenW aan. De definitieve selectielijst wordt vastgesteld door de zorgdrager(s) in kwestie en de minister of staatssecretaris van OCenW.

Wanneer de inhaaloperatie eenmaal voltooid is, zijn we er nog niet. In de toekomst moet worden voorkomen dat nieuwe achterstanden ontstaan bij selectie en overdracht van gegevensbestanden. Om de toepassingsmogelijkheden van het institutioneel onderzoek ook voor de toekomst te kunnen garanderen, is het daarom noodzakelijk ontwikkelingen in taken, handelingen en organisatie van de overheid, alsmede de grondslag van die taken en handelingen bij te houden. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de zorgdragers. Het RIO en het BSD kunnen gebruikt worden als basis voor de ontwikkeling van een structureel documentair informatieplan teneinde het beheer van de gegevensbestanden die het Nationaal Archief na 20 jaar verwerft en het beheer van de gegevensbestanden bij de voor het beheer verantwoordelijke organen zelf te verbeteren.

Zo kan in samenwerking met de betreffende organen worden voorkomen, dat zich in de toekomst nieuwe, onbeheersbare stuwmeren van archief en andere gegevensbestanden zullen vormen.

4. Volumevermindering archieven en vergroting opslagcapaciteit

Ook op deze terreinen is PIVOT werkzaam. Volumevermindering kan voor bepaalde archieven worden bereikt door middel van substitutie: het overzetten van de informatie op een andere drager, bijvoorbeeld microfilm, microfiches en in de toekomst wellicht beeldplaat. Inmiddels kon uitbreiding van de

opslagcapaciteit met ca. 25 km. van bestaande depots in het Nationaal Archief worden gerealiseerd door de installatie van verrijdbare stellingen.

Gewapend met de opgedane ervaring zal PIVOT ook over deze kwesties de rijksorganen kunnen adviseren, die daarmee bij het moderne gegevensbeheer weer hun voordeel kunnen doen.

Den Haag/Algemeen Rijksarchief/PIVOT/ juni 1995.

Lijst van afkortingen

ARA	Algemeen Rijksarchief -> nu: Nationaal Archief
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BSD	Basisselectiedocument
BUGM	Bijdragenbesluit uitvoering gemeentelijk milieubeleid
BWL	(laboratorium voor) Bodem, Water en Lucht
CAS	Centrale Archief Selectiedienst
COGROWA	Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven
COGS	Commissie Opslag Gevaarlijke Stoffen
Cowabo	(Permanente) Commissie inzake de Wateronttrekking aan de Bodem
EZ	(Ministerie van) Economische Zaken
IRC	International Reference Centre for community water supply -> nu: IRC International Water and Sanitation Centre
IVA	Instituut voor Afvalstoffenonderzoek
KB	Koninklijk Besluit
KIWA	Keuringsinstituut voor Waterleidingartikelen N.V. -> nu: Kiwa
KNHG	Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap
NA	Nationaal Archief; voorheen: Algemeen Rijksarchief
PCDIN	Permanente Commissie Documentaire Informatievoorziening
PIVOT	Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn
PWC	planologische werkcommissie
RAD	Rijksarchiefdienst
RID	Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
RIO	Rapport institutioneel onderzoek
RIV	Rijksinstituut voor de Volksgezondheid
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne -> nu: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RIZA	Rijksinstituut voor Zuivering van Afvalwater (tegenwoordig Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling)
<i>Stb.</i>	Staatsblad
<i>Stcrt.</i>	Staatscourant
VEWIN	Vereniging van Waterbedrijven in Nederland
VoMil	minister / ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne
VOGM	Vervolg-bijdrageregeling ontwikkeling gemeentelijk milieubeleid
VROM	minister / ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VWS	minister / ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WHO	World Health Organization
WVC	minister / ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

Verantwoording

Doel van het onderzoek

Het onderzoek is verricht in overeenstemming met de selectiedoelstelling van de RAD/PIVOT. Tijdens de behandeling van de ontwerp-*Archiefwet 1995* in de Tweede Kamer verwoordde de Minister van WVC op 13 april 1994 deze doelstelling als volgt: het mogelijk maken van een reconstructie van de hoofdlijnen van het handelen van de overheid. Door het Convent van Rijksarchivarissen is de selectiedoelstelling vertaald als 'het selecteren van handelingen van de overheid om bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig te stellen voor blijvende bewaring'.

Het Rapport Institutioneel Onderzoek Rijksinstituut voor de Drinkwatervoorziening beoogt met het geven van onderstaand overzicht, dat de hoofdlijnen van het handelen van in elk geval het rijksinstituut zelf gereconstrueerd kunnen worden. Ook van andere actoren op het beleidsterrein Drinkwatervoorziening zijn handelingen weergegeven, maar het overzicht daarvan mogelijk onvolledig.

Juist omdat dit RIO hoofdzakelijk een organisatiegericht RIO is, zijn ook bedrijfsvoeringshandelingen opgenomen. Daarvoor zijn o.a. de RIO's op het gebied van Overheidspersoneel¹ geraadpleegd. Met materiaal uit het BSD en het bewerkingsplan is daarna dit RIO samengesteld.

De omschrijving van het beleidsterrein

Het beleidsterrein omvat alle handelingen die zich richten op het tot stand brengen, het in stand houden en het coördineren van de drinkwatervoorziening in Nederland.

Het beleidsterrein heeft zich gedurende het bestaan van het bureau / instituut ontwikkeld. Tot in de eerste helft van de jaren zestig concentreerde het zich rond de totstandkoming van een landelijk net voor openbare drinkwatervoorziening, hoofdzakelijk in de vorm van provinciale en regionale drinkwatermaatschappijen, dat in de jaren zestig definitief wordt afgerond.

Vanaf de tweede helft van de jaren zestig draait het ook om de voorbereiding van basisplannen ten behoeve van structuurplannen voor de drink- en industriewatervoorziening. Richtte men zich in eerste instantie op het binnenland, na 1968 houdt men zich ook bezig met projecten in de Derde Wereld.

Het RID ging zich gedurende de tijd meer richten op breder milieu-onderzoek, waarbij bodem- en grondwateronderzoek de belangrijkste invalshoek bleef. De totstandkoming van EG-richtlijnen op het gebied van milieu en de ontdekking van verontreinigde grond onder woningen in Lekkerkerk vormden eind jaren zeventig en begin jaren tachtig aanleiding tot een intensievere samenwerking tussen het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid (RIV; in 1934 tot stand gekomen door een fusie van het Centraal Laboratorium met het Rijks-Serologisch Instituut en de Rijks Controledienst Sera en Vaccins), het RID en het Instituut voor Afvalstoffenonderzoek (IVA, opgericht in 1952). Daarbij ressorteerden de instituten op dat moment onder het ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

De doelstelling(en) van de overheid op het beleidsterrein

Het ministerie heeft het RID in 1913 opgericht uit het oogpunt van het realiseren van technisch-hygiënische voorzieningen ten behoeve van de bestrijding van besmettelijke ziekten. Het RID moest zorgen voor een goed functionerende openbare voorziening in gezond drinkwater.

1 PIVOT-rapport nummers 72 – 77; de BSD's zijn gepubliceerd in *Stcrf.* 2001, 200-201.

Dat is lang zo gebleven. Pas in de jaren zestig verschoof het accent van de bescherming van de burgers tegen schadelijke producten en stoffen naar het terrein van het milieu. Men onderkende het belang van een schoon milieu voor de volksgezondheid.

Het taakgebied waartoe het beleidsterrein behoort

Het beleidsterrein drinkwatervoorziening heeft altijd behoord tot de taakgebieden volksgezondheid en milieuhygiëne. Voor dit taakgebied zijn gedurende het bestaan van het RID wel verschillende ministeries verantwoordelijk geweest. Een overzicht van deze ministeries is te vinden in het actorenoverzicht.

De afbakening van het beleidsterrein

Een raakvlak van de beleidsterreinen drinkwatervoorziening en waterstaat blijkt nauwelijks te bestaan. Van de Minister van Verkeer en Waterstaat of van Rijkswaterstaat zijn dan ook geen handelingen opgenomen. Zij hebben voornamelijk een adviserende/voorwaardenscheppende rol gehad op het gebied van de drinkwatervoorziening, naar andere overheden en waterzuiveringsbedrijven toe. Het ministerie heeft nooit eigen beleid gehad specifiek gericht op drinkwatervoorziening of –kwaliteit. Het Rijksinstituut voor Zuivering van Afvalwater (RIZA; tegenwoordig Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling) was op dit terrein wel actief. Het was het onderzoeks- en adviesinstituut van Rijkswaterstaat op het gebied van zoetwater in Nederland en een vooraanstaand internationaal kenniscentrum voor integraal waterbeheer. Het viel voor de oorlog onder de voorganger van VWS, de minister van Sociale Zaken (tot 1947), na de oorlog onder het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het verrichtte onderzoek en gaf de minister advies met betrekking tot rioolzuivering, drinkwatervoorziening en het huishoudelijk gebruik van water. In elk geval zijn in RIO, 'Waterstaat'², dat voor het Ministerie van Verkeer en Waterstaat is opgesteld, geen handelingen opgenomen ten aanzien van de drinkwatervoorziening.

Het RID ging zich gedurende de tijd meer richten op breder milieu-onderzoek, waarbij bodem- en grondwateronderzoek de belangrijkste invalshoek bleef. De totstandkoming van EG-richtlijnen op het gebied van milieu en de ontdekking van verontreinigde grond onder woningen in Lekkerkerk vormden eind jaren zeventig en begin jaren tachtig aanleiding tot een intensievere samenwerking tussen het RIV, het RID en het IVA. Daarbij ressorteerden de instituten op dat moment onder het ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

De drinkwatervoorziening over de periode 1945-1996 is beschreven in het PIVOT-rapport Milieubeheer als een geïntegreerd deel van dat beleidsterrein. Dit beleidsterrein wordt aangestuurd door de minister van VROM. Hierin zijn ook de handelingen opgenomen van de voorafgaande ministers, die bemoeienis hadden met drinkwatervoorziening en die in de actorenlijst zijn voorgekomen. De visie van dit rapport wordt problematisch als men het onderzoek naar de drinkwatervoorziening uitbreidt naar de periode vanaf 1913. Daarom moest ook in het geval van het RID een afzonderlijk onderzoek worden opgezet.

De drinkwatervoorziening kan men in deze omstandigheden beschouwen als een afzonderlijk beleidsterrein, dat deel uitmaakt van of raakpunten heeft met de volkshuisvesting en de volksgezondheid in een moeilijk af te bakenen onderscheid. Vóór 1945 stond het milieubeheer ten dienste van de volksgezondheid en kon het eigenlijk niet als een afzonderlijk beleidsterrein worden beschouwd. In 1984 is het RID, samen met het RIV en het IVA opgegaan in het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en de Milieuhygiëne, dat - evenals het RID - niet af te bakenen taakstellingen had op de beleidsterreinen Volksgezondheid en Milieubeheer, en daarom eveneens een zelfstandig onderzoek is gestart.

- Het RIO, 'En morgen gezond weer op'³, behandelt het takenpakket en de handelingen van het RIV(M) in de periode 1940 - 1995. Hierin zijn geen handelingen van het RID opgenomen, omdat er al een

2 PIVOT-rapport nummer 28; het BSD is gepubliceerd in *Stcrt.* 1999, 44.

3 PIVOT-rapport nummer 41; het BSD is gepubliceerd in *Stcrt.* 1998, 61.

bewerkingsplan was voor het archief van het RID. Het RIV is wel als adviserend lid vertegenwoordigd in de Raad voor de Drinkwatervoorziening.

- Voor IVA zijn handelingen geformuleerd in het RIO 'Milieubeheer', zoals opgesteld door het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM)⁴.
- Er bestaat ook een raakvlak van de beleidsterreinen drinkwatervoorziening en milieubeheer. Daar waar handelingen van het RID in dit RIO zijn opgenomen, is in het voorliggende RIO ofwel een verwijzing opgenomen ofwel is de handeling uit het RIO Milieubeheer in dit RIO opgenomen.
- Op één onderwerp komen het RIVM, meer specifiek het laboratorium voor Bodem, Water en Lucht (BWL), Rijkswaterstaat en het RID bij elkaar uit: het oppervlaktewater. Tussen 1972 en 1984 hebben deze drie instanties samen onderzoek verricht naar de waterkwaliteit in oppervlaktewateren.

De afbakening van het onderzoeksgebied

Het RIO is in eerste instantie voor het RID bedoeld. Daarom richt het grootste deel van het RIO zich op de handelingen van het RID op het beleidsterrein drinkwatervoorziening. Het RID heeft bestaan van 1913 tot 1984. Dat is dan ook de periode waarvoor dit RIO is opgesteld.

Zeer bepalend voor het opnemen van handelingen van een bepaalde actor zijn de archiefinventaris en het bewerkingsplan van het RID geweest. Om die reden zijn de handelingen waarvoor ministers zelf verantwoordelijk waren, en niet het RID, niet opgenomen.

Het RID handelde onder de eindverantwoordelijkheid van de Minister van WVC en voorgangers. Het RID heeft zelf commissies ingesteld. De handelingen van die commissies zijn niet afzonderlijk genoemd, omdat ze vallen onder de handelingen van het RID.

Ook de Minister heeft commissies ingesteld op het beleidsterrein. De handelingen van deze commissies zijn wel in dit RIO opgenomen.

De opbouw van het RIO

Dit hoofdstuk 'Verantwoording' zal worden afgesloten met aanwijzingen over het begrip van de diverse items in de blokken waarin de handelingen worden gepresenteerd. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van alle relevante actoren die op het beleidsterrein drinkwatervoorziening een rol spelen.

In het hoofdstuk erna wordt ingegaan op ontwikkelingen binnen het taakgebied Volksgezondheid, binnen het RID en worden de belangrijkste wetten uiteengezet.

Het hoofdstuk waarin alle handelingen worden weergegeven, kent een driedelige onderverdeling: bedrijfsvoeringshandelingen van het RID, algemene handelingen en beleidsterreinspecifieke handelingen. Het rapport zal worden afgesloten met overzichten van geraadpleegde wet- en regelgeving en literatuur.

4 PIVOT-rapport nummer 94 (2 banden); het BSD Milieubeheer is gepubliceerd in Staatscouranten 2003, 155 t/m 158.

Leeswijzer handelingenblok

Onderstaand schema verduidelijkt welke informatie ieder handelingenblok in dit RIO bevat.

HANDELINGNR.	Dit is het unieke volgnummer van de handeling. In bepaalde gevallen betreft het een samengesteld nummer. In dat geval verwijst het eerste deel naar het nummer van het RIO waaruit de handeling afkomstig is, en het tweede deel het nummer van deze handeling binnen het desbetreffende RIO.
ACTOR	Dit is een overheidsorgaan, een particuliere organisatie of persoon die een rol speelt op een beleidsterrein.
HANDELING	Dit is een complex van activiteiten die de betreffende actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid (in de praktijk komt een handeling meestal overeen met een procedure of een werkproces).
PERIODE	Hier staat het tijdvak vermeld gedurende welke jaren de handeling is verricht. Wanneer er geen eindjaar staat vermeld, wordt de handeling nog steeds uitgevoerd.
GRONDSLAG / BRON	Dit is de wettelijke basis op grond waarvan de actor de handeling verricht. Vermeld worden: <ul style="list-style-type: none"> • de naam (citeertitel) van de wet, de Algemene Maatregel van Bestuur, het Koninklijk Besluit of de ministeriële regeling; • het betreffende artikel en lid daarvan; • de vindplaats, dat wil zeggen de vermelding van staatsblad of staatscourant, wijzigingen in de grondslag en het vervallen hiervan. <p>Wanneer er geen wettelijke grondslag voor een handeling bestaat, kan de <i>bron</i> worden genoemd waarin de betreffende handeling staat vermeld.</p>
PRODUCT	Hier staat het product vermeld waarin de handeling resulteert of zou moeten resulteren. Opsommingen geven een indicatie van de producten en zijn niet altijd uitputtend. Vaak wordt volstaan met een algemeen omschreven eindproduct.
OPMERKING	Opmerking: deze aanvullende informatie wordt slechts vermeld wanneer (een onderdeel van) het handelingenblok toelichting behoeft.

Actorenoverzicht

Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening

Periode: 1913 – 1940

Instelling: *Stcrt.* 1913, 216

Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode: 1940 – 1984

Op voorstel van de directeur besluit de secretaris-generaal van het voormalige ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid uit naam van de minister op 5 juni 1940 de aanduiding 'bureau' in 'instituut' te veranderen. De zelfstandige positie van de instelling wordt daarmee juist aangegeven en meer in overeenstemming met vergelijkbare lichamen gebracht. In het takenpakket wordt geen wijziging aangebracht.

Taken van het Rijksbureau/ het Rijksinstituut:

A. Ten behoeve van Binnenlandse Zaken (dit is in 1913 het ministerie waaronder het RID ressorteert):

1. de rechtstreekse behandeling met dit departement van de zaken die betrekking hebben op of in verband staan met de drinkwatervoorziening;
2. de uitoefening van het te houden toezicht op het technisch en economisch beheer van de drinkwatervoorzieningen, die daarvoor krachtens de bestaande of nog te maken bepalingen in aanmerking komen;
3. de leiding van de onderzoeken die ter voorbereiding van de drinkwatervoorziening vanwege het Departement van Binnenlandse Zaken worden verricht;
4. het opmaken van plannen voor drinkwatervoorziening, voor zover deze vanwege het Departement van Binnenlandse Zaken worden opgevat;
5. het toezicht op de uitvoering van de plannen;
6. het verzamelen en bewerken van alle gegevens die voor de drinkwatervoorziening van belang kunnen zijn.

B. Ten behoeve van derden:

1. het op desbetreffend verzoek geven van voorlichting;
2. het op desbetreffend verzoek van provinciale en gemeentebesturen, verenigingen maken van plannen voor de drinkwatervoorziening;
3. het op desbetreffend verzoek geven van leiding aan, toezien op, doen uitvoeren van en rapporteren over alle praktische en wetenschappelijke onderzoeken die verband houden met de drinkwatervoorziening.

Niet in de wet vermeld zijn de volgende taken:

1. administratieve ondersteuning van de Centrale Commissie voor Drinkwatervoorziening en de Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven;
2. Tot 1973 geeft de directeur van het RID leiding aan de Directie Drinkwatervoorziening van het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

Commissies ingesteld door en/of waarvan het secretariaat werd gevoerd door het Rijksbureau.

Het Rijksbureau is zorgdrager voor het archief van deze commissies en werkgroepen:

- Chemisch-Hydrologische Strumacommissie (1923-1932);
- Koperen Buizen Commissie (1927-1940);
- Commissie Smaak en Reuk Rivierwater (1929-1938);
- Commissie Leermiddelen Vakopleiding (1933-1970);
- Internationale Geodetische en Geophysische Unie (1933-1976);
- Koperen Grondleiding Commissie (1935-1942).
- Centrale Corrosie Commissie (jaren '30/ '40);
- Corrosie Commissie II (jaren '30/'40)

Commissies en werkgroepen ingesteld door en/of waarvan het secretariaat werd gevoerd door het Rijksinstituut

Het Rijksinstituut is zorgdrager voor het archief van deze commissies en werkgroepen. In chronologische volgorde:

- Commissie Algemene Voorschriften voor het Leggen van Buisleidingen en de Aankoop van Materialen (1940-1947);
- Strumacommissie (rond 1945);
- Biologische Studiecommissie (rond 1945);
- Organisatiecommissie Gezondheidstechniek T.N.O. (rond 1945);
- Centrale Taalcommissie Techniek (rond 1945);
- Commissie voor de benaming en classificatie van grondsoorten (Normalisatiecommissie) (rond 1945);
- Commissie inzake de aarding van elektrische toestellen op de waterleiding (rond 1945);
- Commissie voor de bestudering van bezinkingsvraagstukken (CBB) (rond 1945);
- Commissie Handboek voor het Waterleidingvak (CHW) (rond 1945);
- Studiecommissie Metalen Leidingen (SML) (rond 1945);
- Commissie inzake materiaalvoorziening voor waterleidingbedrijven (CMW) (rond 1945);
- Commissie Waterleidingstechniek (rond 1945);
- Commissie Zwembaden T.N.O. (rond 1945);
- Hydrologisch Colloquium (1942-1958);
- Commissie tot Onderzoek van het Bezinkingsvraagstuk (1943-1948);
- Archief van Grondwaterstanden T.N.O. (1949 – onbekend);
- Commissie Infiltratie (1951-1962);
- Contactcommissie Geo-Hydrologisch Onderzoek (1957-1966);
- Werkgroep Technische Voorlichting Fluoridering (1960-1973);
- Stichting tot Bevordering van het Bad- en Zwemwezen in Nederland (1962-1970);
- Werkgroep Infiltratie Veluwe (1966-1971);
- Technische Werkgroep Infiltratie Veluwe (1971-1979);
- Werkgroep Organisatie Waterbeheer (1971-1973);
- Commissie Proefinstallatie Infiltratie (1971-1982);
- Stuurgroep Coördinatie Geohydrologisch Onderzoek (1972-1982);
- Contactgroep Waternormen (1973-1976);
- Commissie Voorraadvorming en Zuivering van Oppervlaktewater (1973-1977);
- Commissie Bescherming Waterwingebieden (1973-1982);
- Commissie Waterverbruik (1973-1982);
- Werkgroep Classificatie Sedimenten (1974-1977);
- Adviesgroep Standaardisatie Geohydrologische Archieven (1974-1983);
- Werkgroep Modelbouw (1975-1976);
- Werkgroep Onttrekking Oppervlaktewater Veluwe (1975-1978);
- Werkgroep Mathematisch Model Basisplannen (1975-1980);
- Werkgroep Gezondheidsaspecten Centrale Ontharding Drinkwater (1975-1982);
- Projectgroep Technologie (1975-1983);
- Werkgroep Biologische Stikstofeliminatie (1975-1983);
- Werkgroep Fysisch-Chemische Zuivering (1975-1983);
- TNO Ad-hoc Groep Grondwatermodellen en Computerprogrammatuur (1975-1977);
- Studiegroep Spaarbekken Zeeland (1976-1978);
- Overleggroep Onderzoek Waterwinning Duingebieden (1976-1979);
- Begeleidingscommissie Planktonbeheersing in Bekkens (1976-1981);
- Begeleidingscommissie van het Onderzoek Gezondheidsaspecten Centrale Ontharding Leidingwater (1976-1982);
- Werkgroep Spaarbekken Zuidelijk Flevoland (1977-1978);
- Departementale Werkgroep Voorbereiding Structuurschema (1977-1978);

- Begeleidingscommissie van het Project Grondwaterverontreiniging (1977-1979);
- Programmacommissie Regenwatermeetnet (1977-1980);
- Werkgroep Drinkwateronttrekking Haringvliet (1977-1981);
- Begeleidingscommissie voor de Infiltratie en Winning door de Leidse Duinwater Maatschappij (1978-1979);
- Werkgroep en Begeleidingcommissie van het Onderzoek Proefopstelling Integrale Afvalwater Afvoerplannen (1978-1979);
- Projectgroep West-Utrecht (1978-1983);
- Contactgroep Grondwaterbeheer Nederland-België (1978-1983);
- Strategie Ontwerp Team (1979-1982);
- Contactgroep Grondwatermodellen CHO-TNO (1979-1983);
- Projectgroep Oost-Utrecht (1979-1983);
- Onderzoek Coördinatieteam van het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland (1979-1983);
- Overleggroepen Milieueffecten en Recreatie van het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland (1980-1981);
- Projectgroep Betrouwbaarheidsanalyse Milieueffecten van het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland (1980-1981);
- Werkgroep Evaluatie Opslag Radioactief Afval (1980-1983);
- Interne Werkgroep Panheel (1981-1983);
- Projectgroep Bodemsanering (1981-1983);
- Werkgroep Hydride Techniek (1981-1983);
- Adviesgroep Sanering Olieverontreiniging (1982-1983);
- Landelijke Coördinatiecommissie Geohydrologisch Onderzoek (1982-1983);
- Kernteam Advisering Bodemsanering (1983).

Werkgroepen die anno 1970 werkzaam waren in het kader van basisplannen

- I. Algemene werkgroepen en commissies
 1. Commissie ontzouting
 - 1a. Werkgroep Electrodialyse
 - 1b. Werkgroep Flashverdamping
 - 1c. Omgekeerde Osmose
 2. Commissie Limnologie van Spaarbekkens
 3. Werkgroep Waterverbruik
 4. Werkgroep Infiltratie Veluwe
 5. Werkgroep Spaarbekkens IJsselmeer
 6. Werkgroep Infiltratie van rivierwater in de duinen

Regionale werkgroepen

1. Werkgroep Basisplannen Watervoorziening Noord (Friesland, Groningen en Drente)
2. Werkgroep Basisplannen Noord-Holland
3. idem Zuid-Holland
4. idem Utrecht
5. idem Limburg
6. idem Oost-Brabant
7. idem Zuidwest-Nederland
8. idem Overijssel
9. idem Gelderland

Een aantal handelingen van het RID is meegenomen in RIO 'Milieubeheer':

- § 3.1.1.2, 'Beleidsondersteunend onderzoek', 28 – 30;
- § 3.3.10.1, 'Grondwaterwet waterleidingbedrijven', 293;
- § 3.3.11, 'Waterleidingwet', 295;
- § 3.3.15, 'Gemeentelijke verordeningen', 337;
- § 3.6.6.1.3, 'Uitvoering bodemsanering', 518;

- § 3.6.10.2, 'Provinciale waterleidingsverordeningen', 712;
- § 3.6.10.4, 'Toepassing van algemene regels op zwemgelegenheden', 736;
- § 4.1.2.1, 'Organisatie openbare drinkwatervoorzieningen': 754 en 755;
- § 4.1.6.1, 'Kaderstellend' (bodemsanering), 800;
- § 4.3.6.1, 'Bijdragen voor drinkwatervoorziening', 938 – 940;
- § 4.10.1.2, 'Overige vormen van voorlichting', 1250;
- § 4.12.2.1, 'Toezicht algemeen' (milieuregels), 1334;
- § 4.12.2.3, 'Controle op de drinkwatervoorziening', 1351;
- § 4.13.4, 'Grondwater' (milieubeleidsmonitoring), 1538;
- § 4.13.7, 'Prestatiemonitoring van overheden' (milieubeleidsmonitoring), 1559;
- § 4.14.1, 'Algemeen' (internationale milieuzaken), 1570.

Centrale Commissie voor de Drinkwatervoorziening

Adviesorgaan voor de minister

Periode: 1913 - 1986

Instelling: *Stcrt.* 1913, 216

De taken van deze commissie waren:

- het doen van voorstellen ter bevordering van de belangen van de drinkwatervoorziening;
- het desgevraagd dienen van advies aan de minister inzake:
 - verzoeken om steun voor plannen voor centrale drinkwatervoorziening;
 - werking en organisatie van het Rijksbureau;
 - voorbereiding van wettelijke bepalingen ter regeling van de watervoorziening en wateronttrekking.

De commissie moest verantwoording afleggen aan de minister over de gang van zaken bij het RID.

De directeur van het RID is lid van de commissie.

De Centrale Commissie is in 1986 opgeheven (wijziging van de Waterleidingwet, *Stb.* 1986, 27). De taken zijn overgenomen door de Raad voor de Drinkwatervoorziening. Dit adviesorgaan is in 1957 opgericht krachtens de Waterleidingwet.

De handelingen van deze commissie zijn meegenomen in BSD 'Milieubeheer', § 5.9.1.

Commissies en werkgroepen ingesteld door en/of waarvan het secretariaat werd gevoerd door de Centrale Commissie voor de Drinkwatervoorziening; de Commissie is zorgdrager voor het archief van deze commissies en werkgroepen:

Commissie 'Eemmeer'

Periode: rond 1945

Taak: het onderzoeken van de bruikbaarheid van het Eemmeer voor de drinkwatervoorziening.

Commissie inzake de Vervaardiging van Buizen voor Gas- en Waterleiding

Periode: 1934-1935

Door het provinciaal bestuur van Drente was in 1932 aan de Minister van Sociale Zaken verzocht, een Rijksbijdrage in de arbeidslonen voor de aanleg van de waterleiding in werkverschaffing te verlenen. Dit gaf de minister de aanleiding het RID op te dragen te onderzoeken in hoeverre het mogelijk zou zijn, in plaats van buizen van buitenlands fabrikaat, gebruik te maken van in Nederland vervaardigde buizen, bijvoorbeeld van beton. Bij gebleken mogelijkheid zou dan de eis van toepassing van een dergelijk materiaal kunnen worden verbonden als voorwaarde van een eventuele subsidie.

Taak: het adviseren van de minister omtrent de volgende vragen:

- in hoeverre verdient het aanbeveling dat door de regering de oprichting wordt bevorderd van een fabriek voor de vervaardiging van buizen voor gas- en waterleiding;
- welke materialen moeten het meest geschikt worden geacht voor de vervaardiging in Nederland;
- op welke wijze zou eventueel de regering de oprichting van de fabriek kunnen bevorderen?

Commissie Goethart

Periode: 1917 – 1925

Ingesteld door de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

Taak: het onderzoeken aangaande de onttrekking van water aan de bodem door waterleidingen, in hoofdzaak wat betreft de invloed, die door de exploitatie der bestaande waterleidingen op de vegetatie wordt uitgeoefend.

Commissie inzake de wateronttrekking aan de Veluwe

Periode: 1927 – 1933

Ingesteld door de Minister van Binnenlandse Zaken en Landbouw

Taak: het onderzoeken van de belangen die betrokken waren bij de wateronttrekking aan de Veluwe, in verband met plannen van de gemeente Amsterdam tot het stichten van een drinkwaterleiding aldaar.

(Permanente) Commissie inzake de Wateronttrekking aan de Bodem (Cowabo)

Periode: 1934 – 1983

Ingesteld bij KB d.d. 31 januari 1934, nr. 12.

Taak: het adviseren van de regering, provincies, gemeenten, waterschappen en incidenteel ook particulieren in verschillende gevallen waarin ten gevolge van de aanleg van waterleidingen, waterstaatswerken e.d., invloed kan worden uitgeoefend op de grondwaterstand.

Interdepartementale Commissie Rijkssteun Drinkwatervoorziening, voorheen Interdepartementale Commissie Drinkwatervoorziening Getroffen Gebieden

Periode: 1946 – 1972

Instelling: *Stcrt.* 1949, 177

In deze commissie waren de Ministeries van Sociale Zaken, Financiën, Binnenlandse Zaken, Wederopbouw en Economische Zaken vertegenwoordigd.

Taken:

- het adviseren met betrekking tot het verlenen van Rijkssteun in door de oorlog getroffen gebieden;
 - het voorbereiden en voorstellen van subsidieregelingen.
- Door de commissie zijn regelingen voorgesteld voor de verlening van rijkssubsidie voor aansluiting van de waterleiding van zgn. onrendabele en superonrendabele gebieden.
- Het Ministerieel besluit om de rijkssubsidie te laten aflopen betekende het einde van de taak van de commissie.

Commissie inzake een Wettelijke Regeling voor de Drinkwatervoorziening

Periode: 1949-1960

Taken:

- het adviseren omtrent de vraag of een wettelijke voorziening op dit gebied gewenst is;
- het doen van een wetsvoorstel ter zake.

Dat advies mocht niet gaan over een regeling met betrekking tot de subsidiëring van de drinkwatervoorziening van onrendabele gebieden, de onttrekking van water aan de bodem en de bescherming van waterwinplaatsen. Hiervoor waren immers al andere commissie in het leven geroepen.

Commissie Bescherming Waterbedrijven met het oog op Oorlogsomstandigheden

Periode: 1954-1973

Buiten en behalve de taak van zelfbescherming, rustend op elk waterbedrijf, zijn in vitale bedrijven speciale maatregelen getroffen voor bedrijfsbescherming en overige maatregelen voor de instandhouding van de drinkwatervoorziening. Daartoe zijn richtlijnen opgesteld die bedoeld zijn als technische voorlichting. Zij gaven algemene aanwijzingen, aan de hand waarvan voor elk bedrijf een beschermingsplan kon worden opgesteld, waarbij rekening werd gehouden met de aard en de betekenis van het bedrijf en met de plaatselijke omstandigheden.

Taak: adviseren van deze bedrijven inzake

- de bestudering van dit vraagstuk;
- het treffen van maatregelen met betrekking tot de drinkwatervoorziening in oorlogstijd;
- het opstellen en uitvoeren van beschermingsplannen op verzoek van waterbedrijven.

Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (CoGroWa)

Periode: 1955 - 1996

Instelling: *Stb.* 1955, 62, opheffing: *Stcrt.* 1996, 209

De taak van deze commissie is het adviseren van de Minister inzake de procedure voor de vergunningverlening voor de onttrekking van grondwater door waterleidingbedrijven en de vaststelling van de wijze van schadevergoeding van rechthebbenden. De vergunning verlenende minister was aanvankelijk de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid en sinds de jaren '70 de minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne. De toetsing van de vergunningaanvragen was vooral bedoeld om redenen van watermanagement ten behoeve van de landbouw en de waterschappen en om de aanleg van drinkwaterleidingen te kunnen beheersen.

Het secretariaat bestond uit vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat, het RIVM en de Landinrichtingsdienst. De commissie, die zich meer en meer moest gaan bemoeien met de problematiek van de kwaliteit van het grondwater door milieuverontreiniging en het vraagstuk van de verdroging, werd opgeheven bij de inwerkingtreding van de Grondwaterwet van 1981 (*Stb.* 1981, 392).

In artikel 58, tweede lid, van de Grondwaterwet is echter bepaald dat ten aanzien van aanvragen om een vergunning of aanspraken op vergoeding van schade ingediend vóór het inwerkingtreden van de Grondwaterwet de bepalingen van de Grondwaterwet Waterleidingbedrijven van toepassing bleven. Hiermee bleef de Commissie een taak behouden, voor wat betreft de afhandeling van deze aanvragen om vergunning of aanspraken op vergoeding van schade. Op 16 april 1996 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan in het laatste beroep dat met toepassing van de Grondwaterwet Waterleidingbedrijven aanhangig was, waarbij de Afdeling de beschikking in stand heeft gelaten (G06.91.0592). Daarmee zijn alle aanvragen om vergunning of aanspraken op vergoeding van schade, die vóór het inwerkingtreden van de Grondwaterwet waren ingediend, tot een afronding gekomen.

De overige taken werden overgenomen door de Technische Commissie Grondwaterbeheer (TCGB). De handelingen van deze commissie zijn overgenomen uit RIO 94 'Milieubeheer'.

Raad voor de Drinkwatervoorziening

Periode: 1957 – 1994

Instelling: *Stb.* 1957, 150)

Hoofdtak: het adviseren van de minister omtrent de toepassing van de Waterleidingwet.

De taken van de raad zijn:

De Raad heeft de bevoegdheid provinciale en gemeentebesturen te adviseren. De Raad is bevoegd aan rijksinstellingen, provinciale en gemeentebesturen en eigenaren van waterleidingbedrijven gegevens en inlichtingen te vragen die nodig zijn voor de uitoefening van haar taak. Ze kan, al of niet uit eigen midden, personen aanwijzen die, mits schriftelijk daartoe door hem gemachtigd, bevoegd zijn, desnoods met behulp van de sterke arm, de terreinen, werken en inrichtingen van waterleidingbedrijven te betreden, teneinde de voor de vervulling van zijn taak nodig geoordeelde gegevens door aanschouwing te verkrijgen.

In 1994 zijn de taken van de Raad overgenomen door de in dat jaar ingestelde Commissie drinkwatervoorziening (*Stb.* 1994, 766).

De handelingen van deze actor zijn meegenomen in BSD 'Milieubeheer', § 5.9.2.

Commissie Bescherming Waterwingebieden / Grondwaterkwaliteit

Periode: 1962-1983

Instelling: *Stcrt.* 1962, 260

Taak:

- het adviseren omtrent de vraag of het wenselijk is dat nadere wettelijke maatregelen worden genomen ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater tegen verontreiniging door aardolieproducten en chemische stoffen;
- het opstellen van een wetsontwerp.

International Reference Centre for Community Water Supply and Sanitation (IRC)

Periode: 1968 -

Tot het midden van de jaren tachtig stond IRC voor de naam die hierboven is vermeld. Daarna werd het IRC International Water and Sanitation Centre, en inmiddels staat het IRC bekend als International Resource Centre on water supply, sanitation and hygiene.

Hoofddoelstelling: bevordering en ondersteuning van de totstandkoming van drinkwater- en sanitaire voorzieningen in ontwikkelingslanden. Daartoe werd gewerkt – via nationale instellingen en overheidsorganen alsook regionale centra – ten behoeve van de plattelands- en semi-stedelijk gebieden in Afrika, Azië en Latijns Amerika.

Het IRC fungeert als WHO Collaborating Centre for Community Water Supply.

In de programma's van het IRC werd vooral nadruk gelegd op die problemen die een adequate ontwikkeling, onderhoud en gebruik van watervoorziening en sanitaire faciliteiten met name in rurale en sub-rurale gebieden, in de weg staan.

Van 1969 tot 1981 heeft het RID het Centrum gefaciliteerd. In 1981 is het IRC omgezet in een stichting. De directeur van het RID werd voorzitter van de Raad van Bestuur.

Commissie Infiltratie Veluwe

Periode: 1972-1977

Ingesteld door de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, bij Besluit nr. 49.074, op 17 juli 1972.

De Commissie kreeg tot taak:

- de begeleiding van onderzoeken ten dienste van technische plannen van infiltratie in de Veluwe ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening met het oog op harmonische inpassing van deze plannen in het geheel van de ruimtelijke ordening;
- de bepaling van standpunten ten opzichte van de technische, planologische en biologische aspecten van deze plannen, mede in hun onderlinge verband;
- het uitbrengen van advies met betrekking tot deelplannen.

De Commissie werd in 1972 tijdens de maandelijkse vergaderingen voorgelicht door de RID door middel van nota's inzake het principe van kunstmatige infiltratie, geologisch en hydrologisch onderzoek op de Veluwe, speurwerk met behulp van de proefinstallatie te Leiduin en over het concept-Structuurschema Drink- en Industriewatervoorziening 1972.

Na de instelling van deze Commissie zijn de technische onderzoeken vooral ook beschouwd in relatie tot andere belangen dan die van de openbare watervoorziening betrokken bij een eventuele Veluwe-infiltratie. Op verzoek van de Commissie is door de Technische Werkgroep een voorbeeld van mogelijke infiltratie voor een bestaand gebied op de Veluwe uitgewerkt. Aan de hand van dit voorbeeld kon de Commissie zich een voorstelling maken van de aard en omvang van een infiltratieproject op de Veluwe en werd inzicht verkregen in de consequenties die een dergelijk project onder meer voor natuur en landschap zou kunnen hebben.

Commissie Spaarbekken IJsselmeer

Periode: 1973 - 1983

Instelling: *Stcrt.* 1975, 52

Hoofdtak: Het adviseren van de ministers van VROM en Verkeer en Waterstaat met betrekking tot de (verdere) ontwikkeling van plannen voor een spaarbekken in het IJsselmeer ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening, alsmede met betrekking tot deelplannen.

Van deze commissie is een handeling meegenomen in BSD 'Milieubeheer', § 5.9.5.

Commissie Grondwaterbeheer

Periode: 1981 – 1983

Taken:

- het adviseren van de Minister van Verkeer en Waterstaat en van Volksgezondheid en Milieuhygiëne over aangelegenheden op het gebied van grondwaterbeheer.
- Het adviseren van colleges van advies en bijstand aan de regering, indien bij de aangelegenheden waarover die colleges adviseren, het grondwaterbeheer is betrokken.

Rijksinstituut voor Zuivering van Afvalwater (RIZA)

(tegenwoordig **Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling**)

Periode: 1920 -

In 1920 nam de minister van Landbouw, Handel en Nijverheid, ir. H.A. van IJsselstein, het initiatief voor de oprichting van het instituut. Het was een onderzoeks- en adviesinstituut van Rijkswaterstaat. Het viel voor de oorlog onder Volksgezondheid (tot 1947), na de oorlog onder het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het verrichtte onderzoek en gaf de minister advies met betrekking tot rioolzuivering, drinkwatervoorziening en het huishoudelijk gebruik van water.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid (RIV)

Periode: 1934 – 1984

Dit instituut is ontstaan uit de fusie van het Centraal Laboratorium en het Rijks Serologisch Instituut.

Op één onderwerp komen het RIV, meer specifiek het laboratorium voor Bodem, Water en Lucht (BWL), Rijkswaterstaat en het RID bij elkaar uit: het oppervlaktewater. Tussen 1972 en 1984 hebben deze drie instanties samen onderzoek verricht naar de waterkwaliteit in oppervlaktewateren.

In 1984 is het RID, samen met het RIV en het IVA opgegaan in het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM).

Voor handelingen van het RIVM en het BWL zij verwezen naar het BSD van het RIVM. Dit BSD is echter niet gepubliceerd in de Staatscourant. Daarom zijn ze ook in het op basis van dit RIO opgestelde BSD opgenomen.

Keuringsinstituut voor Waterleidingartikelen (KIWA N.V.)

Periode: 1948 -

Daar de activiteiten van Kiwa in de loop der jaren zeer uitgebreid zijn geworden, is de naam Kiwa blijven bestaan, maar is de betekenis anders geworden. Kiwa staat tegenwoordig voor dienstverlenend centrum voor kwaliteitsbeheersing en onderzoek in de sectoren drinkwater, bouw en milieu.

In het archief van het RID bevinden zich stukken die betrekking hebben op samenwerking tussen het RID en het KIWA. Deze samenwerking is in de jaren zeventig ontstaan.

Het KIWA wordt in dit RIO niet als actor behandeld, omdat het vanaf de oprichting een zelfstandige NV is geweest.

Ministers

Aangezien dit RIO alleen handelingen van het RID bevat, uitgaande van de stukken die in het archief van het RID te vinden zijn, zijn de handelingen van onderstaande ministers niet in dit RIO opgenomen.

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Voorgangers op dit beleidsterrein:

- minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC) (1982 – 1994)
- minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne (VoMil) (1971 - 1982)
- minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid (SZV) (1951 – 1971)
- minister van Sociale Zaken (1933 – 1951)
- minister van Binnenlandse Zaken (1931 - 1933)
- minister van Arbeid (1918 – 1931)
- minister van Binnenlandse Zaken, afdeling Volksgezondheid en Armeazorg (1910 – 1918)

Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM)

Voorgangers op dit beleidsterrein:

- Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne (VoMil) (1971 - 1982)
- Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid (SZV) (1951 – 1971)
- Minister van Sociale Zaken (1940 – 1951)

De chemisch-bacteriologische afdeling van het RID, is van meet af aan ondergebracht in de laboratoriumorganisatie van het RIV, na 1984 het RIVM.

Voorgangers:

- Afdeling Water, lab voor bodem water en lucht, lab voor milieuchemie.
- Lab voor water en levensmiddelen microbiologie
- Unit voor residu analyse, Lab voor organische chemie

- Lab voor toxicologie
- Lab voor zoonosen.

Voor handelingen van het RIVM en het BWL zij verwezen naar het RIO nr. 41 van het RIVM. Het BSD dat op basis van dit RIO is opgesteld is echter niet gepubliceerd in de Staatscourant. Daarom zijn ze ook in dit RIO opgenomen.

Uit het RIO nr. 94, 'Milieubeheer' (VROM) is een aantal handelingen van het RID overgenomen, naar een aantal andere handelingen is binnen de handelingen in dit RIO een verwijzing opgenomen.

Andere ministers

De belangrijkste zijn Minister van Sociale Zaken en die van Economische Zaken.

Deze ministers hebben de **Commissie inzake de Vervaardiging van Buizen voor Gas- en Waterleiding** in 1934 gezamenlijk ingesteld.

In de Interdepartementale Commissie Rijkssteun Drinkwatervoorziening, voorheen Interdepartementale Commissie Drinkwatervoorziening Getroffen Gebieden waren de Ministeries van Sociale Zaken, Financiën, Binnenlandse Zaken, Wederopbouw en Economische Zaken vertegenwoordigd.

Historisch overzicht

Volksgezondheid⁵

In de tweede helft van de negentiende eeuw begon de Nederlandse centrale overheid regulerend op te treden op het terrein van de volksgezondheid. Deze bemoeienis richtte zich vooral op kwaliteit (opleiding en beroepsuitoefening van medici en verpleegkundig personeel) en bescherming van de volksgezondheid (bijv. voorschriften ter bestrijding van besmettelijke ziekten). Rond 1900 probeerde de centrale overheid de gezondheidssituatie in Nederland verder te verbeteren door middel van wetgeving op het gebied van de sociale verzekering en de volkshuisvesting. Tevens werd, in de strijd tegen allerlei besmettelijke ziekten, geïnvesteerd in technisch-hygiënische voorzieningen. Dit leidde onder andere tot de oprichting in 1909 van het Centraal Laboratorium voor de Volksgezondheid en in 1913 van het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening.

Tot 1910 beschikte Volksgezondheid binnen het departement van Binnenlandse Zaken niet over een 'eigen' afdeling. In 1910 kwam hierin verandering en werd de afdeling Volksgezondheid en Armeezorg opgezet. Volksgezondheid werd in die jaren nog gezien als belangrijk onderdeel in de armoedebestrijding. In 1918 verhuisde volksgezondheid naar het nieuwe departement van Arbeid; volksgezondheid hing volgens het toenmalige kabinet nauw samen met de zorg voor de arbeidersbelangen. Tussen 1931 en 1933 viel volksgezondheid weer onder het ministerie van Binnenlandse Zaken. Met de oprichting van het departement van Sociale Zaken in 1933 verschoof volksgezondheid naar dit ministerie. De jaren dertig lieten een terughoudend overheidsoptreden zien op het gebied van de volksgezondheid. Dit was een gevolg van de economische crisis en de groei van het particulier initiatief in die periode.

De eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog hield men zich vooral bezig met de vraag hoe de zorg voor de volksgezondheid georganiseerd diende te worden. De Gezondheidswet van 1956 schiep in deze kwestie duidelijkheid. De wet leverde de basis voor de activiteiten van de Centrale Raad voor de Volksgezondheid, de Provinciale Raden voor de Volksgezondheid, de Gezondheidsraad en het Staatstoezicht op de Volksgezondheid. De vraag hoe de volksgezondheid gefinancierd diende te worden werd in de jaren zestig beantwoord met de totstandkoming van de Ziekenfondswet (1964) en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)(1967).

In 1951 werd het toenemende belang van de volksgezondheid in de naam van het ministerie tot uitdrukking gebracht: het ministerie werd omgedoopt tot Sociale Zaken en Volksgezondheid. In 1954 kwam er een directie Volksgezondheid tot stand; in 1964 het directoraat-generaal voor de Volksgezondheid. In datzelfde jaar werd op het terrein van de volksgezondheid een tweetal directies ingesteld, te weten Gezondheidszorg en Gezondheidsbescherming. In 1966 en in 1968 werden deze directies opgewaardeerd tot afzonderlijke directoraten-generaal.

Binnen de gezondheidsbescherming verschoof in de jaren zestig het accent van de bescherming van de burgers tegen schadelijke producten en stoffen naar het terrein van het milieu. Men onderkende het belang van een schoon milieu voor de volksgezondheid. De toenemende aandacht voor de gezondheidsbescherming leidde in 1971 tot de instelling van het nieuwe ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne (VoMil), waarbij een apart directoraat-generaal Milieuhygiëne werd onderscheiden. In de Volksgezondheidsnota van 1966 werden aanzetten gegeven voor veranderingen in het beleid op het gebied van volksgezondheid. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de overheid werden opnieuw gewaardeerd omdat volksgezondheid volgens de nieuwe inzichten niet enkel kon worden overgelaten aan het particulier initiatief. In de daaropvolgende jaren stegen dan ook de kosten van de gezondheidszorg enorm. De vrees ontstond dat de gezondheidszorg 'onbeheersbaar' dreigde te worden en de behoefte aan meer sturing groeide. Dit leidde tot het zogenaamde 'structuurbeleid' van de jaren zeventig en de daarbij horende Structuurnota Gezondheidszorg (1974). De uitvoering van de plannen zoals zij werden verwoord in deze nota leidde tot een uitgebreid wetgevingsprogramma. Wat betreft de inhoud van het beleid werd in de nota gepleit voor meer aandacht voor preventie. In de jaren tachtig, de jaren van de economische recessie, kwam de nadruk binnen het gezondheidsbeleid te liggen

⁵ Deze paragraaf is gebaseerd op de gelijknamige paragraaf in PIVOT-rapport nummer 41 'En morgen gezond weer op' over het RIVM'.

op kostenbeheersing, meer dan op de kwalitatieve aspecten van de volksgezondheid.

Het RID

In het Koninklijk Besluit (KB) van 17 mei 1913 (nr. 46) zijn het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening (RID) en de Centrale Commissie voor de Drinkwatervoorziening opgericht. In dat KB zijn tevens de hoofdtaken van beide organen beschreven.

Vanaf het begin verricht het Rijksbureau de ambtelijke en technische ondersteuning van de commissie. Door de uitbreiding van de adviesfunctie en de samenbrenging van technische kennis ontwikkelt het RID zich tot een technisch-wetenschappelijk instituut en blijft de Centrale Commissie een adviesorgaan voor de minister, administratief door het RID ondersteund.

In 1940 is de naam van het Rijksbureau omgezet in Rijksinstituut.

Aanvankelijk ondersteunt het instituut de totstandkoming van een landelijk net voor openbare drinkwatervoorziening, hoofdzakelijk in de vorm van provinciale en regionale drinkwatermaatschappijen, dat in de jaren zestig definitief wordt afgerond. In het kader hiervan houdt men zich bezig met onderzoek naar de kwaliteit van het drinkwater, het grondwater en het oppervlaktewater. In de jaren zestig komt het RID steeds meer in aanraking met de problematiek van de kwaliteit van het milieu.

Vanaf de tweede helft van de jaren zestig is het RID intensief betrokken bij de voorbereiding van basisplannen ten behoeve van structuurplannen voor de drink- en industriewatervoorziening.

In 1968 is een overeenkomst gesloten met de World Health Organization (WHO) voor onderzoeken door het 'International Reference Centre for community water supply' (IRC), dat bij het RID wordt ondergebracht. Vanaf deze tijd wordt de ontwikkelde kennis op het terrein van de drinkwatervoorziening ook ingezet ten behoeve van projecten in de Derde Wereld.

De afronding van de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening en de ontwikkeling naar een technisch-wetenschappelijk instituut met veel raakvlakken op terreinen van volksgezondheid, waterstaat en milieu leidt in de jaren zeventig tot discussies over een nieuwe plaatsbepaling van het instituut. In het kader van de scheiding tussen beleidsvoorbereiding, uitvoering en advisering is in 1973 een directie Drinkwatervoorziening ingesteld binnen het directoraat-generaal voor Milieuhygiëne van het ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne (VoMil), waaraan de directeur van het RID leiding gaf. In deze directie zijn de juridische en economische afdeling van het RID opgenomen.

De traditionele rol op het terrein van de drinkwatervoorziening, gebaseerd op de oorspronkelijke doelstellingen uit 1913, raakt op de achtergrond. In het begin van de jaren tachtig wordt de heroriëntatie afgerond met een besluit tot integratie van het RID met het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid (RIV; in 1934 tot stand gekomen door een fusie van het Centraal Laboratorium met het Rijks-Serologisch Instituut en de Rijks Controledienst Sera en Vaccins) en het Instituut voor Afvalstoffenonderzoek (IVA, opgericht in 1952) tot het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM; met ingang van 1996: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu). De samenvoeging is op 1 januari 1984 ingegaan. Deze samenvoeging was het gevolg van een principebesluit van de ministerraad van 24 december 1982 tot bundeling van de drie onderzoeksinstellingen op het terrein van volksgezondheid en milieuhygiëne. Het nieuwe instituut is gevestigd in Bilthoven. Tot dat moment is het KB van toepassing gebleven.

De ontwikkeling van wet- en regelgeving

Gemeenten zijn in de negentiende eeuw de eerste initiatiefnemers geweest voor het tot stand brengen van openbare drinkwatervoorzieningen. Het Rijk heeft vanaf 1910, en vooral na de Eerste Wereldoorlog, in samenwerking met de provincies gestreefd naar aanleg en beheer van waterleidingen door streekwaterleidingbedrijven. Met het oog hierop zijn in de periode 1920-1931 door alle provincies waterleidingverordeningen tot stand gebracht. Na de Tweede Wereldoorlog zijn twee wetten tot stand gekomen.

1. De Grondwaterwet Waterleidingbedrijven

De eerste wet is de Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (*Stb.* 1954, 383), die in 1955 in werking is

getreden. De wet stelt een verbod in op onttrekking van grondwater door waterleidingbedrijven zonder vergunning. De wet regelt de procedure voor de vergunningverlening en stelt de wijze van schadevergoeding vast voor rechthebbenden. Het belang van een ongestoorde drinkwaterleverantie stond bij de invoering van de nieuwe wet voorop. Om deze leverantie veilig te stellen kende deze wet het opleggen van gedoogplichten aan landeigenaren. Tot 1954 was op het onttrekken van water aan de bodem de Hinderwet van toepassing. Verder was het burgerlijk recht van belang.

De wet stelt een commissie van deskundigen in, die de minister van advies dient. Dit is de **Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven** (*Stb.* 1955, 61). Het RID heeft aan deze commissie administratieve ondersteuning verleend.

In de loop der tijd werd een toenemend beroep gedaan op het grondwater, waardoor in het hele land de grenzen van de winbaar te achten hoeveelheden grondwater steeds dichter werden genaderd en in een aantal gevallen al waren bereikt. Een van de problemen die daardoor ontstonden was de verzilting van de landbouwgrond in het westen van het land. Er bestonden maar beperkte mogelijkheden om het bestaande grondwatergebruik te intensiveren zonder aanmerkelijke schade toe te brengen aan bij de grondwaterstand betrokken belangen. In de ogen van de regering dwong deze ontwikkeling tot een landelijk gericht beleid.

Behoeftte werd gevoeld aan een wettelijke regeling inzake het onttrekken van grondwater en het daarmee samenhangende infiltreren van water. Aldus bereikte in 1975 het ontwerp voor een (nieuwe) Grondwaterwet de Tweede Kamer.

Met de inwerkingtreding van de Grondwaterwet 1981 is de Grondwaterwet Waterleidingbedrijven in 1984 ingetrokken.

2. De Waterleidingwet

De tweede wet regelt het toezicht op de waterleidingbedrijven, de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening en de voorbereiding en totstandbrenging van watervoorzieningswerken (Waterleidingwet, *Stb.* 1957, 150). Het toezicht wordt in het belang van de volksgezondheid uitgeoefend door de inspecteurs van het **Staatstoezicht op de Volksgezondheid**. Ten aanzien van de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening zijn een aantal bevoegdheden toegekend aan het provinciaal bestuur: aanwijzing van gebieden voor een nadere regeling van de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening, het opleggen van verplichtingen aan waterleidingbedrijven, het verlenen van concessie voor de levering van drinkwater door een waterleidingbedrijf. In 1975 is dit toezicht ingrijpend gewijzigd.

De wet stelt de **Raad voor de Drinkwatervoorziening** in, die de minister van advies moet dienen bij de toepassing van de Waterleidingwet. Vanaf 1971 zou sprake zijn van gecombineerde vergaderingen met de Centrale Commissie voor de Drinkwatervoorziening.

3. Subsidieregelingen

Na de Tweede Wereldoorlog is een tweetal subsidieregelingen tot stand gekomen: een subsidieregeling voor de aanleg van waterleidingen in gebieden die door de oorlog zijn getroffen en een regeling uit 1954 voor de aanleg van waterleidingen voor verspreide en onrendabele percelen. Deze regeling is tot 1972 van toepassing gebleven.

Bescherming bevolking

Het RID heeft ook het secretariaat gevoerd van de Commissie bescherming waterleidingbedrijven met het oog op oorlogsomstandigheden, in 1954 opgericht door de ministers van Binnenlandse Zaken en van Sociale Zaken en Volksgezondheid in het kader van de bescherming van de bevolking in tijden van oorlog.

Basisplannen

De minister heeft het RID in 1964 opdracht gegeven tot het opstellen van basisplannen, als grondslag voor de toekomstige uitbreiding van de bestaande watervoorzieningen. Als resultaat daarvan stelde de regering in 1975, door een zogenaamde planologische kernbeslissing, het Structuurschema Drink- en Industriewatervoorziening 1972 vast.

Overzicht van handelingen van overheidsorganen op het beleidsterrein

Bedrijfsvoeringshandelingen van het Rijksbureau / Rijksinstituut voor de drinkwatervoorziening

Personeel & Organisatie

- Handelingnr. : 1.
Handeling : Het stellen van nadere regels ten aanzien van personeelszaken.
Periode : 1913 – 1983
Product : Beleidsnota's, beleidsnotities, rapporten, adviezen, evaluaties enz.
Opmerking : Taken:
 - Het opstellen en evalueren van regels omtrent indienstneming en ontslag, alsmede het loon en andere arbeidsvoorwaarden van het personeel.
 - Het financieel verantwoorden van de centrale personeels-, salaris- en formatieadministratie.
 - Het opstellen van procedures voor P&O-werkzaamheden.
 - Het voorbereiden van beleid t.a.v. de CAO Welzijn en het deelnemen aan CAO-overleg in de Maatschappelijk Ondernemersgroep.
- Handelingnr. : 2.
Handeling : Het uitvoeren van regelgeving ten aanzien van personeelszaken.
Periode : 1913 – 1983
Product : Persoonsdossiers, administratie, arbeidscontracten, functieomschrijvingen, formatieberekeningen, functiewaarderingskaders
Opmerking : Taken:
 - Het uitvoeren van de salarisadministratie;
 - Het uitvoeren van de centrale formatieadministratie;
 - Het uitvoeren van het arbeidsvoorwaardenbeleid;
 - Het benoemen of aanstellen van personeel;
 - Het vaststellen van de formatie van de personeelsadministratie;
 - Het uitvoeren van beleid ten aanzien van de arbeidsmobiliteit;
 - Het verzorgen van opleidingen voor het personeel;
 - Het opstellen van functiewaarderingskaders/-tabellen/ functieniveaumatrix (FNM);
 - Het inhuren van tijdelijk personeel;
 - Het registreren bij verzuim van ziekte;
 - Het opstellen van jaarlijkse opgaven ziekteverzuim.
- Handelingnr. : 3.
Handeling : Het opstellen van een ARBO-beleidsvisie en – jaarplan.
Periode : 1980 – 1983
Grondslag : Arbowet, 8 november 1980, *Stb.* 1980/664, art. 4.3; gewijzigd bij wet van 22 december 1993, *Stb.* 1993/757, art. 4.6
Product : ARBO-beleidsvisie en –jaarplan

- Handelingnr. : 4.
 Handeling : Het instellen van een beroep bij de minister van Sociale Zaken tegen een beschikking van de Arbeidsinspectie.
- Periode : 1934 – 1983
 Grondslag : Veiligheidswet 1934, 2 juli 1934, *Stb.* 1934/352, art. 27.1; Arbowet, 8 november 1980, *Stb.* 1980/664, art. 42.1-4; gewijzigd bij wet van 23 november 1995, *Stb.* 1995/598, art. 42.1
- Product : beroepschrift
 Opmerking : Onder beschikkingen wordt verstaan:
 - een aanwijzing tot naleving van het bij of krachtens de wet bepaalde;
 - een eis inzake de wijze waarop het krachtens de wet bepaalde dient te worden nageleefd;
 - een ongeldig verklaren van bewijsstukken;
 - een beslissing inzake de individuele ontheffing van een bedrijf of inrichting van de bij de Veiligheidswet / de Arbowet gestelde voorschriften.
- Handelingnr. : 5.
 Handeling : Het aan de Rijks Geneeskundige Dienst verzoeken een bedrijfsgeneeskundig onderzoek in te stellen en van advies te dienen inzake de benodigde maatregelen en voorzieningen tot herstel van de gezondheid van een zieke werknemer
- Periode : 1976 – 1983
 Grondslag : Beschikking bedrijfsgeneeskundige begeleiding burgerlijk Rijkspersoneel, 2 januari 1976, nr. AB76/U1 DGOP/OPZ/AJZ, *Stcrt.* 1976/9, art. 6
- Product : Verzoekschrift
- Handelingnr. : 6.
 Handeling : Het registreren van de arbeids- en rusttijden van de afzonderlijke werknemers
- Periode : 1919 – 1983
 Grondslag : Arbeidswet 1919, 1 november 1919, *Stb.* 1919/624, art. 68.1; Werktijdenbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1936, 8 september 1936, *Stb.* 1936/862, art. 65; Werktijdenbesluit voor restgroepen, 28 augustus 1958, *Stb.* 1958/492, art. 13.1 en 15.1; Arbeidstijdenwet, 23 november 1995, *Stb.* 1995/598, art. 4:3.1 (i.w. 1996; *Stb.* 1995/600)
- Product : Arbeidslijsten en -registers, roosters
 Opmerking : De bij de Arbeidstijdenwet verplicht gestelde registratie dient ten minste 52 weken bewaard te worden, te rekenen vanaf de datum waarop de gegevens betrekking hebben (Arbeidstijdenbesluit *Stb.* 1995/599, art. 3:2.1).
- Handelingnr. : 7.
 Handeling : Het bij de minister van Sociale Zaken / het districtshoofd van de Arbeidsinspectie aanvragen van een vergunning om af te wijken van de vastgestelde werk- en rusttijden
- Periode : 1919 – 1983
 Grondslag : Arbeidswet 1919, 1 november 1919, *Stb.* 1919/624, art. 19.1, 20.1, 21.2, 22.5 (vernummerd 22.3, 12 april 1984, *Stb.* 1989/95), 28.1, 29.1, 52.3, 52.6, 58.2 en 63.2; Werktijdenbesluit voor winkels, 11 maart 1932, *Stb.* 1932/84, art. 10.1; Besluit tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in de artikelen 57, 68, elfde lid, en 91 der Arbeidswet 1919, 17 november 1932, *Stb.* 1932/537, art. 13.1 (b.w. 1965; *Stb.* 1964/442); Werktijdenbesluit voor kantoren 1937, 8 augustus 1937, *Stb.* 1937/844, art. 12.1 en 12.4; Werktijdenbesluit voor apotheken, 9 juli 1964, *Stb.* 1964/335, art. 13.1 (i.w. 1965, *Stb.* 1964/442); Werktijdenbesluit voor koffiehuis- en hotelpersoneel, 3 augustus 1949, 1949, *Stb.* 1949/J 352, art. 12.1
- Product : vergunningaanvraag

- Handeling : 8.
 Handeling : Het instellen van dienstcommissies / ondernemingsraden voor bepaalde dienstvakken of dienstonderdelen
 Periode : 1931 – 1983
 Grondslag : ARAR, 12 juni 1931, *Stb.* 1931/248, art. 113.1, gewijzigd bij besluit van 4 juni 1956, *Stb.* 1956/331, art. 124 en bij besluit van 26 september 1968, *Stb.* 1968/475, art. 123
 Product : instellingsbesluiten
- Handelingnr. : 9.
 Handeling : Het machtigen van organisaties, welke bevoegd zijn om leden of plaatsvervangende leden voor te dragen voor de dienstcommissie
 Periode : 1931 – 1956
 Grondslag : ARAR, 12 juni 1931, *Stb.* 1931/248, art. 122
 Product : machtigingsverklaringen
 Opmerking : De organisaties hier bedoeld, zijn de vakcentrales voor overheidspersoneel.
 De voor te dragen leden moeten behoren tot de ambtenaren waarvoor de commissie is ingesteld.
- Handelingnr. : 10.
 Handeling : Het controleren van voorwaarden waaraan de organisaties die bevoegd zijn om leden voor de dienstcommissies aan te wijzen moeten voldoen
 Periode : 1931 – 1982
 Grondslag : ARAR, 12 juni 1931, *Stb.* 1931/248, art. 125, en zoals gewijzigd bij besluit van 4 juni 1956, *Stb.* 1956/331, art. 129
 Opmerking : Tot de te controleren voorwaarden behoort o.a. een jaarlijkse opgave van het aantal leden behorende tot de bij de dienstcommissie betrokken ambtenaren.
- Handelingnr. : 11.
 Handeling : Het aanwijzen van ambtenaren die gerechtigd zijn aan de vergaderingen van de dienstcommissie deel te nemen
 Periode : 1931 – 1982
 Grondslag : ARAR, 12 juni 1931, *Stb.* 1931/248, art. 123.3, gewijzigd bij besluit van 4 juni 1956, *Stb.* 1956/331, art. 125 en bij besluit van 26 september 1968, *Stb.* 1968/475, art. 126.1
 Opmerking : Deze ambtenaren maken deel uit van de regeringsdelegatie.
- Handelingnr. : 12.
 Handeling : Het (in overleg) vaststellen van de procedure voor overleg met de dienstcommissie / ondernemingsraad
 Periode : 1931 – 1983
 Grondslag : ARAR, 12 juni 1931, *Stb.* 1931/248, art. 126 en 127, gewijzigd bij besluit van 13 september 1982, *Stb.* 1982/ 526, art. 127a
 Product : procedure
 Opmerking : Het betreft hier het overleg tussen de bestuurder of de door deze bevoegd verklaarde functionaris met de dienstcommissie / ondernemingsraad.
 In 1982 zijn deze bepalingen verder uitgebouwd. De bepalingen gelden onder meer voor:
 - Het voorzitterschap van overlegvergaderingen;
 - Het uitnodigen van deskundigen voor de overlegvergaderingen door het diensthoofd;
 - Het maken van afspraken over de vergaderfrequentie, de agenda, de verslaglegging, de wijze van schorsing van de vergadering ten behoeve van afzonderlijk beraad

- Handelingnr. : 13.
 Handeling : Het voeren van overleg met de dienstcommissie / ondernemingsraad
 Periode : 1931 – 1983
 Grondslag : ARAR, 12 juni 1931, *Stb.* 1931/248, art. 123, gewijzigd bij besluit van 4 juni 1956, *Stb.* 1956/331, art. 126, gewijzigd bij besluit van 26 september 1968, *Stb.* 1968/475 art. 123, 126 en 128 en bij besluit van 13 september 1982, *Stb.* 1982/526, art. 127 en 127c
 Product : notulen, verslagen, notities
- Handelingnr. : 14.
 Handeling : Het vaststellen van de onderwerpen die door de dienstcommissie / ondernemingsraad mogen worden behandeld
 Periode : 1931 – 1983
 Grondslag : ARAR, 12 juni 1931, *Stb.* 1931/248 art. 126, gewijzigd bij besluit van 4 juni 1956, *Stb.* 1956/331, art. 129a, bij besluit van 26 september 1968, *Stb.* 1968/475, art. 123, en bij besluit van 13 september 1982, *Stb.* 1982/526, art. 129a
 Product : besluit
 Opmerking : In eerste instantie werden de onderwerpen door de voorzitter aangedragen. In 1956 is er sprake van onderwerpen die in algemene zin van belang zijn voor de uitvoering van de rechtspositieregelingen ten aanzien van de ambtenaren voor wie de dienstcommissie is ingesteld, alsmede onderwerpen betreffende de technische en economische dienstuitvoering. Voor zover de behandeling van onderwerpen niet aan de centrale commissie of – indien aanwezig - aan de bijzondere commissie van overleg voor het betreffende onderdeel is voorbehouden mag de dienstcommissie ook onderwerpen die nauw verband houden met de algemene sociale omstandigheden van het personeel in behandeling nemen. Daartoe behoren:
- de invoering en het gebruik in de burgerlijke Rijksdienst van systemen van functiebeschrijving, werkclassificatie en personeelsbeoordeling;
 - de grondslagen van de rangsbevordering binnen de vastgestelde formaties;
 - de vakopleiding en de ambtelijke vorming van het burgerlijk Rijkspersoneel;
 - de medische en sociale zorg voor het burgerlijk Rijkspersoneel.
- Voorts is elk lid bevoegd om bepaalde tot de taak van de commissie behorende onderwerpen ter plaatsing op de agenda op te geven.
- Handelingnr. : 15.
 Handeling : Het opstellen van formatiebeleidsplannen.
 Periode : 1913 – 1983
 Product : formatiebeleidsplannen
- Handelingnr. : 16.
 Handeling : Het opstellen van personele meerjarenramingen.
 Periode : 1913 – 1983
 Product : personele meerjarenramingen
- Handelingnr. : 17.
 Handeling : Het toekennen van een waardering aan functies.
 Periode : 1948 – 1983
 Grondslag : Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1948, 20 juni 1949, *Stb.* 1949/J 261; Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984, 1 november 1983, *Stb.* 1983/571, art. 5.3; Besluit houdende wijziging van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984, 13 juni 1994, *Stb.* 1994/452, art. 1
 Product : Functiewaarderingstabellen
 Opmerking : Tot de decentralisatie van formatiebevoegheden in de jaren tachtig waren de vakministers verplicht over de waardering van (individuele) functies het advies van de minister van Binnenlandse Zaken in te winnen. Sinds 1984 worden functies gewaardeerd aan de hand van de algemene karakteristieken en functietyperingen.

- Handelingnr. : 18.
 Handeling : Het doen aanpassen van de werkzaamheden en de werkplek aan de gehandicapte werknemer
 Periode : 1947 – 1983
 Grondslag : Wet plaatsing van minder-valide arbeidskrachten, art. 7; Wet arbeid gehandicapte werknemers, 16 mei 1986, *Stb.* 1986/300, art. 6.1
 Product : nota's, notities, notulen
- Handelingnr. : 19.
 Handeling : Het vaststellen van de pensioengrondslag van de ambtenaar
 Periode : 1922 – 1965
 Grondslag : Pensioenwet 1922, art. 34.1
 Product : besluit
- Handelingnr. : 20.
 Handeling : Het inhouden op het ambtelijk inkomen van een bedrag voor de betaling van de pensioenbijdrage aan het ABP
 Periode : 1966 – 1983
 Grondslag : ABP-wet, art. C 7.1
 Product : beschikking

Financiële zaken

- Handelingnr. : 21.
 Handeling : Het opstellen van een begroting.
 Periode : 1913 – 1983
 Grondslag : Koninklijk Besluit, art. 19 (*Stb.* 1913, 216);
 Bron : Archiefinventaris RID (1908-) 1913 – 1973 (- 1975), p. 23, Comptabiliteit. Financiële administratie en controle. Gewone en buitengewone inkomsten en uitgaven.
 Product: : Begrotingen, correspondentie
- Handelingnr. : 22.
 Handeling : Het opstellen van een financiële verantwoording.
 Periode : 1913 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID (1908-) 1913 – 1973 (- 1975), p. 23, Comptabiliteit. Financiële administratie en controle. Gewone en buitengewone inkomsten en uitgaven.
 Product : Jaarrekeningen, correspondentie
- Handelingnr. : 23.
 Handeling : Het aangaan van overeenkomsten.
 Periode : 1913 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID (1908-) 1913 – 1973 (- 1975), p. 23, Comptabiliteit. Financiële administratie en controle. Gewone en buitengewone inkomsten en uitgaven.
 Product : Overeenkomsten
- Handelingnr. : 24.
 Handeling : Het voeren van het financieel beheer.
 Periode : 1913 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID (1908-) 1913 – 1973 (- 1975), p. 23, Comptabiliteit. Financiële administratie en controle. Gewone en buitengewone inkomsten en uitgaven.
 Product : Financiële bescheiden

Automatisering

Handelingnr. : 25.
Handeling : Het voorbereiden en vaststellen van het beleid betreffende automatisering.
Periode : 1970 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID (1908-) 1913 – 1973 (- 1975), p. 23, Benodigdheden en hulpmiddelen in het bijzonder voor de leiding
Archiefinventaris RID (1960-) 1974 – 1983 (1984), p. 120, Automatisering.
Product : Beleidsnota's, rapporten

Handelingnr. : 26.
Handeling : Het uitvoeren van het beleid betreffende automatisering.
Periode : 1970 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID (1908-) 1913 – 1973 (- 1975), p. 21
Archiefinventaris RID (1960-) 1974 – 1983 (1984), p. 120, Automatisering.
Product : Nota's, correspondentie

Archief en bibliotheek

Handelingnr. : 27.
Handeling : Het voorbereiden en vaststellen van het beleid betreffende het archief en de bibliotheek.
Periode : 1913 – 1983
Grondslag : Archiefbesluit (*Stb.* 1968/200), Archiefbesluit 1995 (*Stb.* 1995/671), Archiefwet 1995 (*Stb.* 1995/276)
Bron : Archiefinventaris RID (1908-) 1913 – 1973 (- 1975), p. 23, Registratuur en archief.
Archiefinventaris RID (1960-) 1974 – 1983 (1984), p. 119, Archieven.
Product : Beleidsnota's, rapporten

Handelingnr. : 28.
Handeling : Het uitvoeren van het beleid betreffende het archief en de bibliotheek.
Periode : 1913 – 1983
Grondslag : Archiefbesluit (*Stb.* 1968/200), Archiefbesluit 1995 (*Stb.* 1995/671), Archiefwet 1995 (*Stb.* 1995/276); Instellingsbesluit RID, art. 14 (*Stb.* 1913, 216)
Bron : Archiefinventaris RID (1908-) 1913 – 1973 (- 1975), p. 23, Registratuur en archief.
Archiefinventaris RID (1960-) 1974 – 1983 (1984), p. 119, Archieven.
Product : Administratiebescheiden, facturen, correspondentie

Huisvesting

Handelingnr. : 29.
Handeling : Het voorbereiden en vaststellen van het huisvestingsbeleid en het (gebruiks)goederenbeheer.
Periode : 1913 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID (1960-) 1974 – 1983 (1984), p. 120, Gebouwen van bestuur, leiding en administratie.
Archiefinventaris RID (1960-) 1974 – 1983 (1984), p. 120, Automatisering.
Product : Beleidsnota's, rapporten

Handelingnr. : 30.
Handeling : Het uitvoeren van het huisvestingsbeleid en het (gebruiks)goederenbeheer.
Periode : 1913 – 1983

Bron : Archiefinventaris RID (1960-) 1974 – 1983 (1984), p. 120, Gebouwen van bestuur,
leiding en administratie.
Archiefinventaris RID (1960-) 1974 – 1983 (1984), p. 120, Automatisering.

Product : administratiebescheiden, facturen, correspondentie

Algemene Handelingen

Beleidsontwikkeling en evaluatie

Handelingnr. : 94/8
Actor : RID
Handeling : Het voorbereiden, mede-vaststellen, coördineren en evalueren van beleid inzake water- en drinkwatervoorziening.
Periode : 1913 – 1983
Product : (o.a.) 'De toekomstige drinkwatervoorziening van Nederland' (uit 1967);
Algemeen: beleidsnota's, beleidsnotities, rapporten, adviezen, evaluaties
Opmerking : Onder deze handeling valt ook:
- het voeren van overleg met andere betrokken actoren op het beleidsterrein van de (drink)watervoorziening;
- het voorbereiden van een standpunt ter inbrenging in de ministerraadsvergaderingen voor beraad en besluitvorming betreffende het beleidsterrein van de (drink)watervoorziening;
- het voeren van overleg met / het leveren van bijdragen aan het overleg met het staatshoofd betreffende het beleidsterrein van de (drink)watervoorziening;
- het toetsen van de uitvoering van het beleid betreffende de (drink)watervoorziening (evaluatie);
- het leveren van commentaar op de recht- en doelmatigheidscontroles van de Algemene Rekenkamer betreffende het beleidsterrein van de (drink)watervoorziening;
- het aan een externe adviescommissie verzoeken om advies betreffende het beleidsterrein van de (drink)watervoorziening;
- het informeren van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het beleidsterrein van de (drink)watervoorziening;
- het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid betreffende de (drink)watervoorziening.

Handelingnr. : 94/203
Actor : Centrale Commissie voor de Drinkwatervoorziening
Handeling : Het adviseren van de minister inzake beleidszaken met betrekking tot de drink- en industriewatervoorziening.
Periode : 1913 – 1986
Grondslag : Instellingsbesluit RID (*Stcrt.* 1913, 216)
Opmerking : De commissie bracht adviezen uit en neemt initiatieven op het gebied van:
• De voorziening van onrendabele gebieden
• De wateronttrekking aan de bodem
• De bescherming van waterwinplaatsen
• Het toezicht op de bedrijven vanuit hygiënisch oogpunt
• De organisatie van de openbare drinkwatervoorziening
• De zuivering van het oppervlaktewater

Handelingnr. : 94/204
Handeling : Het op verzoek van de minister opstellen van rapporten over de mogelijkheden tot uitbreiding van het drinkwaternet.
Periode : 1945 – 1986
Grondslag : Instellingsbesluit (*Stcrt.* 1913, 216)
Producten : Meerjarenplan 1946, Tienjarenplan 1950 en 1960

- Handelingnr. : 31.
 Actor : Commissie Infiltratie Veluwe
 Handeling : Het bepalen van standpunten ten opzichte van de technische, planologische en biologische aspecten van plannen van infiltratie op de Veluwe ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening met het oog op harmonische inpassing van deze plannen in het geheel van de ruimtelijke ordening, mede in hun onderlinge verband en het uitbrengen van advies met betrekking tot deelplannen.
- Periode : 1972 – 1977
 Bron : Jaarverslag RID 1972, p. 6 en 14
 'Rapport van de commissie infiltratie Veluwe', nr. 1976/57 in de reeks Verslagen, adviezen, rapporten (VAR), van het Ministerie van VoMil, Den Haag, 1977
- Product : 'Rapport van de commissie infiltratie Veluwe', nr. 1976/57 in de reeks Verslagen, adviezen, rapporten (VAR), van het Ministerie van VoMil, Den Haag, 1977
- Handelingnr. : 32.
 Actor : International Reference Centre for Community Water Supply and Sanitation (IRC)
 Handeling : Het bevorderen en ondersteunen van de totstandkoming van drinkwater- en sanitaire voorzieningen in ontwikkelingslanden.
- Bron : Jaarverslag RID 1972, p. 75 e.v.
 Periode : 1968 –
 Product : rapporten, correspondentie

Wet- en regelgeving

- Handelingnr. : 33.
 Actor : RID
 Handeling : Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wet- en regelgevingbetreffende het beleidsterrein (drink)watervoorziening.
- Periode : 1913 – 1983
 Grondslag : Instellingsbesluit RID (*Stcrt.* 1913, 216)
 Product : Regelingen, wetten, nota's, adviezen
 Opmerking : De handelingen 293 en 295 in het BSD Milieubeheer met betrekking tot wet- en regelgeving door het RID passen in dit kader.
- Handelingnr. : 94/208
 Actor : Raad voor de Drinkwatervoorziening
 Handeling : Het stellen van nadere regels betreffende de werkwijze van de Raad en zijn commissies.
- Periode : 1961 – 1994
 Bron : Waterleidingwet, art. 2, lid 18 (*Stb.* 1957, 150), zoals gewijzigd bij *Stb.* 1975, 514
- Handelingnr. : 94/219
 Actor : Raad voor de Drinkwatervoorziening
 Handeling : Het adviseren van de minister bij de opstelling van wetten op het gebied van drinkwater- en industriewatervoorziening.
- Periode : 1961 – 1994
 Bron : Waterleidingwet, art. 2, lid 2 (*Stb.* 1957, 150), zoals gewijzigd bij *Stb.* 1975, 514
- Handelingnr. : 94/296
 Actor : Raad voor de Drinkwatervoorziening
 Handeling : Het adviseren van de minister bij de opstelling van algemene maatregelen van bestuur op grond van de Waterleidingwet.
- Periode : 1961 – 1994

- Bron : Waterleidingwet art. 2, lid 2 (*Stb.* 1957, 150), zoals gewijzigd bij *Stb.* 1975, 514
- Handelingnr. : 34.
 Actor : Interdepartementale Commissie Rijkssteun Drinkwatervoorziening, tot 1949
 Interdepartementale Commissie Drinkwatervoorziening Getroffen Gebieden
 Handeling : Het adviseren met betrekking tot het verlenen van Rijkssteun in door de oorlog getroffen gebieden.
 Periode : 1946 – 1972
 Bron : Jaarverslag RID 1946 – 1947, p. 4, en 1948 – 1949, p. 4, 1972, p. 5
 Product : rapporten
- Handelingnr. : 35.
 Actor : Interdepartementale Commissie Rijkssteun Drinkwatervoorziening, tot 1949
 Interdepartementale Commissie Drinkwatervoorziening Getroffen Gebieden
 Handeling : Het voorbereiden en voorstellen van subsidieregelingen.
 Periode : 1946 – 1972
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : wetsvoorstellen
- Handelingnr. : 36.
 Actor : Commissie inzake een Wettelijke Regeling voor de Drinkwatervoorziening
 Handeling : Het adviseren omtrent de vraag of een wettelijke voorziening op gebied van de drinkwatervoorziening gewenst is.
 Periode : 1949 – 1960
 Grondslag : Instellingsbeschikking (*Stcrt.* 1949, 177)
 Product : rapport
- Handelingnr. : 37.
 Actor : Commissie inzake een Wettelijke Regeling voor de Drinkwatervoorziening
 Handeling : Het doen van een wetsvoorstel op het gebied van de drinkwatervoorziening
 Periode : 1949 – 1960
 Grondslag : Instellingsbeschikking (*Stcrt.* 1949, 177)
 Product : rapport
- Handelingnr. : 38.
 Actor : Commissie Bescherming Waterbedrijven met het oog op Oorlogsomstandigheden
 Handeling : Het treffen van maatregelen met betrekking tot de drinkwatervoorziening in oorlogstijd
 Periode : 1954 – 1973
 Bron : 'Bescherming waterbedrijven met het oog op oorlogsomstandigheden', Ministerie van Binnenlandse Zaken en het Ministerie van SZV, Den Haag, 1955
 Product
- Handelingnr. : 39.
 Actor : Commissie Bescherming Waterwingebieden / Grondwaterkwaliteit
 Handeling : Het adviseren omtrent de vraag of het wenselijk is dat nadere wettelijke maatregelen worden genomen ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater tegen verontreiniging door aardolieproducten en chemische stoffen
 Periode : 1962 – 1983
 Grondslag : Besluit d.d. 9 oktober 1962/ Nr. 14267/ Directie Volksgezondheid, Afdeling gezondheidsbescherming (*Stcrt.* 1962, 200)
 Product : Rapport
- Handelingnr. : 40.
 Actor : Commissie Bescherming Waterwingebieden / Grondwaterkwaliteit
 Handeling : Het opstellen van een wetsontwerp inzake de bescherming van de kwaliteit van het grondwater tegen verontreiniging door aardolieproducten en chemische stoffen.

Periode : 1962 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Rapport

Verantwoording van beleid

Handelingnr. : 41.
Actor : RID
Handeling : Het opstellen van periodieke verslagen over het beleidsterrein (drink)watervoorziening.
Periode : 1913 – 1983
Grondslag : Instellingsbesluit RID (*Stb.* 1913, 216)
Bron : Archiefinventaris RID, p. 21, Verslagen, gedenkschriften, algemene rapporten, algemene statistieken en overzichten betreffende het orgaan.
Product : Periodieke rapportages waaronder jaarverslagen, correspondentie

Onderzoek

Omdat onderzoek tot de primaire taken van het RID behoort, is dit item verplaatst naar het desbetreffende hoofdstuk.

Overleg

Handelingnr. : 42.
Actor : RID
Handeling : Het deelnemen aan adviescommissies en overleg waarvan het voorzitterschap en/of secretariaat bij het RID (voorheen Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening) berust.
Periode : 1913 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Verslagen

Handelingnr. : 43.
Actor : RID
Handeling : Het deelnemen aan adviescommissies en overleg waarvan het voorzitterschap en/of secretariaat niet bij het RID berust.
Periode : 1913 – 1983
Grondslag : Algemene handelingen Nationaal Archief, jaarverslagen RID
Product : Verslagen

Instelling organisatie-eenheden

Handelingnr. : 44.
Actor : RID
Handeling : Het instellen, wijzigen en opheffen van organisatie-eenheden op het beleidsterrein (drink)watervoorziening.
Periode : 1913 – 1983
Grondslag : Algemene handelingen Nationaal Archief
Product : Instellingsbesluiten, opheffingsbesluiten

Instelling commissies, werkgroepen

Handelingnr. : 45.
Handeling : Het instellen, wijzigen en opheffen van commissies, werkgroepen, etc. op het terrein van de drinkwatervoorziening.
Periode : 1913 – 1983
Grondslag : Algemene handelingen Nationaal Archief
Product : instellingsbesluiten

Handelingnr. : 46.
Handeling : Het benoemen van vertegenwoordigers van de minister waaronder de drinkwatervoorziening ressorteert in commissies, werkgroepen, etc., waarbij een (politieke) belangenafweging plaatsvindt of gebaseerd op wet- en regelgeving.
Periode : 1913 – 1983
Grondslag : Algemene handelingen Nationaal Archief
Product : benoemingsbesluiten

Handelingnr. : 47.
Handeling : Het benoemen van vertegenwoordigers van de minister waaronder de drinkwatervoorziening ressorteert in commissies, werkgroepen, etc., waarbij *geen* (politieke) belangenafweging plaatsvindt of gebaseerd op wet- en regelgeving.
Periode : 1913 – 1983
Grondslag : Algemene handelingen Nationaal Archief
Product : benoemingsbesluiten

Voorlichting

Handelingnr. : 48.
Actor : RID
Handeling : Het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van leden van of commissies uit de Kamers der Staten-Generaal betreffende het beleidsterrein (drink)watervoorziening.
Periode : 1913 – 1983
Grondslag : Algemene handelingen Nationaal Archief
Product : Brieven, notities

Handelingnr. : 49.
Actor : RID
Handeling : Het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen betreffende het beleidsterrein (drink)watervoorziening.
Periode : 1913 – 1983
Grondslag : Algemene handelingen Nationaal Archief
Product : Brieven, notities

Handelingnr. : 94/1250
Actor : RID
Handeling : Het geven van voorlichting inzake de drinkwatervoorziening.
Periode : 1913 – 1983
Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995

Bezwaar en beroep

Handelingnr. : 50.
Actor : RID

Handeling : Het adviseren inzake het beslissen op beroepschriften naar aanleiding van beschikkingen betreffende het beleidsterrein (drink)watervoorziening en het voeren van verweer in beroepschriftprocedures voor administratief rechterlijke organen.
 Periode : 1913 – 1983
 Grondslag : Algemene handelingen Nationaal Archief
 Product : Beschikkingen, verweerschriften

Internationale handelingen

Handelingnr. : 51.
 Actor : RID
 Handeling : Het mede-voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van internationale regelingen betreffende het beleidsterrein (drink)watervoorziening en het presenteren van Nederlandse standpunten in intergouvernementele organisaties.
 Periode : 1913 – 1983
 Grondslag : Algemene handelingen Nationaal Archief, jaarverslagen RID
 Product : Internationale regelingen, nota's, rapporten

Handelingnr. : 52.
 Actor : RID
 Handeling : Het onderhouden van internationale contacten en samenwerking op het gebied van de (drink)watervoorziening.
 Periode : 1913 – 1983
 Grondslag : Archiefinventaris RID
 Product : rapporten, verslagen, correspondentie

Handelingnr. : 53.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren van buitenlandse regeringen en instanties inzake het verlenen van medewerking aan de totstandkoming of de uitvoering van (drink)watervoorzieningen buiten de landsgrenzen.
 Bron : archiefinventaris RID; VN-verdrag inzake Technical Assistance.
 Periode : 1913 – 1983
 Opmerking : Dit gebeurde in het kader van ontwikkelingssamenwerking en viel dus onder de verantwoordelijkheid van de Dienst Technische Hulp van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Handelingnr. : 94/1570
 Actor : RID
 Handeling : Het op ad hoc basis adviseren van regeringen of (handhavings)instanties in het buitenland of de houders van inrichtingen gelegen in het buitenland inzake aangelegenheden welke betrekking hebben op het milieu.
 Bron : Tien jaar handhaving milieubeheer, *Handhaving* 1994.
 Periode : 1913 – 1983
 Opmerking : Deze handeling wordt niet verricht ter uitvoering van een Memorandum of Understanding (MoU) of actieprogramma. Ambtenaren/ inspecteurs van het ministerie van Milieubeheer of IMH kunnen bijvoorbeeld op eigen gelegenheid naar het land gaan waar een milieu-ongeval of ramp heeft plaatsgevonden of dreigt plaats te vinden, om advies te geven. De mogelijkheid bestaat dat dit gebeurt onder de vleugels van de Verenigde Naties (bijvoorbeeld omdat het verblijf als ambtenaar van de VN in verband met de veiligheid - diplomatenstatus - een aantal voordelen heeft).

Handelingen primaire taken RID

Advies

Opmerking vooraf: daar waar niet vermeld wordt aan wie geadviseerd wordt, kon dat niet uit de bronnen opgemaakt worden. Gelieve dan ter aanvulling in de Actorenljst de taakomschrijving van het RID te raadplegen.

- Handelingnr. : 54.
Actor : RID
Handeling : Het adviseren inzake de totstandkoming van her- en ruilverkavelingsplannen, streekplannen, nota's ruimtelijke ordening en bestemmingsplannen, en het meewerken aan de totstandkoming ervan.
Periode : 1957 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID
Product : rapporten
- Handelingnr. : 55.
Actor : RID
Handeling : Het adviseren inzake de totstandkoming van structuurplannen op het gebied van drink- en industriewatervoorziening, en het meewerken aan de totstandkoming ervan.
Periode : 1940 – 1983
Bron : Ontwerp-structuurschema Drink- en industriewatervoorziening 1972, kamerstukken Tweede Kamer, 1974-1975, 13 337, nrs. 4-5
Product : o.a.: Ontwerp-structuurschema Drink- en industriewatervoorziening 1972
- Handelingnr. : 56.
Actor : RID
Handeling : Het verlenen van medewerking bij de totstandkoming van gemeentelijke en provinciale verordeningen en regelingen op het gebied van de (drink)watervoorziening.
Periode : 1913 – 1979
Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS; *Vijftig jaar drinkwater*, p. 149
Product : correspondentie, informatiemateriaal, rapporten
- Handelingnr. : 57.
Actor : RID
Handeling : Het adviseren van de minister inzake het verlenen van concessies aan waterleidingbedrijven in verband met de Belemmeringenwet.
Periode : 1913 – 1983
Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS
Product : rapport
- Handelingnr. : 94/205
Actor : Raad voor de Drinkwatervoorziening
Handeling : Het instellen van vaste respectievelijk bijzondere commissies voor bepaalde onderwerpen respectievelijk ter voorbereiding van bepaalde adviezen.
Periode : 1961 – 1994
Bron : Waterleidingwet, art. 2, lid 11 (*Stb.* 1957, 150), zoals gewijzigd bij *Stb.* 1975, 514 en *Stb.* 1986, 27
- Handelingnr. : 94/207
Actor : Raad voor de Drinkwatervoorziening

- Handeling : Het adviseren van de minister, uit eigen beweging of op diens verzoek, omtrent onderwerpen betrekking hebbende op of in verband staande met de drinkwater- en industriewatervoorziening.
- Periode : 1961 – 1994
- Bron : Waterleidingwet, art. 2, lid 1-2 (*Stb.* 1957, 150), zoals gewijzigd bij *Stb.* 1975, 514
- Opmerking: : De Raad en de door de Raad ingestelde commissies kunnen zich doen bijstaan door deskundigen.
- Handelingnr. : 58.
- Actor : RID
- Handeling : Het adviseren van de minister inzake het opleggen van gedoogplichten voor de aanleg en het onderhoud van (drink)watervoorzieningen.
- Periode : 1955 – 1984
- Grondslag : Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (houdende regelen inzake het onttrekken van water aan de bodem door waterleidingbedrijven), art. 5, lid 1 (*Stb.* 1954, 383)
- Product : rapport
- Handelingnr. : 59.
- Actor : Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (COGROWA)
- Handeling : Het adviseren van de minister inzake het opleggen van gedoogplichten voor de aanleg en het onderhoud van (drink)watervoorzieningen het adviseren inzake schadeafwikkeling door toedoen van grondwateronttrekking.
- Periode : 1955 – 1996
- Grondslag : Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (houdende regelen inzake het onttrekken van water aan de bodem door waterleidingbedrijven), art. 5, lid 1 (*Stb.* 1954, 383)
Opheffingsbesluit Opheffing Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (CoGroWa) (*Stcrt.* 1996, 209)
- Product : rapport
- Handelingnr. : 94/294
- Actor : Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (CoGroWa)
- Handeling : Het adviseren van de minister over regelingsvraagstukken naar aanleiding van de Grondwaterwet Waterleidingbedrijven.
- Periode : 1955 – 1981
- Bron : Besluit, art. 2 (*Stb.* 1955, 61) , Opheffingsbesluit Opheffing Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (CoGroWa) (*Stcrt.* 1996, 209)
- Handelingnr. : 94/715
- Actor : Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (CoGroWa)
- Handeling : Het adviseren van de minister met betrekking tot aanvragen voor vergunningen tot het onttrekken van grondwater voor drinkwater voor menselijk gebruik.
- Periode : 1955 – 1996
- Bron : Besluit, art. 2 (*Stb.* 1955, 61)
- Handelingnr. : 60.
- Actor : RID
- Handeling : Het adviseren van de minister inzake de toepassing van de Onteigeningswet i.v.m. het realiseren van werken voor de drinkwatervoorziening.
- Periode : 1922 – 1983
- Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995.
- Product : rapport
- Handelingnr. : 61.
- Actor : RID

Handeling : Het adviseren inzake het verlenen van vergunningen op het gebied van de (drink)watervoorziening.
 Periode : 1913 – 1983
 Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
 Product : rapport
 Opmerking : Zie ook BSD *Milieubeheer*, handeling 712.

Handelingnr. : 62.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren van de minister inzake het goedkeuren van statuten, instructies voor het personeel, verordeningen op het beheer en leveringsvoorwaarden van waterleidingbedrijven.
 Periode : 1913 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : rapport

Handelingnr. : 94/755
 Actor : RID
 Handeling : Het ondersteunen van regionale initiatieven om tot een openbare drinkwatervoorziening te komen.
 Periode : 1945 – 1983
 Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
 Product : rapporten, nota's

Handelingnr. : 63.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren inzake en het verlenen van medewerking aan het nemen van maatregelen om in geval van algehele storing toch te kunnen voorzien in de behoefte aan (drink)water.
 Periode : 1940 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : rapport

Handelingnr. : 64.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren inzake en het verlenen van medewerking aan het distribueren van water in verband met schaarste door weersomstandigheden.
 Periode : 1940 – 1983
 Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
 Product : rapport

Handelingnr. : 65.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren inzake de bescherming van (drink)watervoorzieningen in het kader van de civiele verdediging.
 Periode : 1945 – 1983
 Bron : archiefinventaris RID
 Product : *Richtlijnen bescherming waterleidingsbedrijven met het oog op oorlogsomstandigheden* [...], 's-Gravenhage 1974
 Opmerking : Deze handeling sluit aan op handelingen 701 t/m 704 van BSD Milieubeheer.

Handelingnr. : 66.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren inzake de milieuhinder van bedrijven.

- Periode : 1913 – 1983
 Bron : Hinderwet; Wet Verontreiniging Oppervlaktewater; Lozingsbesluit bodembescherming; Stortbesluit bodembescherming ed.
 Product : rapport
 Opmerking : Het betreft adviezen aan het bevoegd gezag in het belang van het grond- en drinkwater met betrekking tot aanvragen van hinderwet-, emissie- en milieuvergunningen en –ontheffingen.
 Handelingen in het kader van wijzigingen van de Hinderwet vallen onder de algemene handeling m.b.t. wet- en regelgeving.
- Handelingnr. : 67.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren inzake de aanleg van bouw-, wegebouw- en waterbouwkundige werken.
 Periode : 1913 – 1983
 Bron: : archiefinventaris RID
 Product : rapport
- Handelingnr. : 68.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren inzake de landbouw en de zand- en grondwinning.
 Periode : 1939 – 1983
 Bron: : archiefinventaris RID
 Product : rapport
- Handelingnr. : 69.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren inzake rioleringsplannen.
 Periode : 1980 – 1983
 Bron: : archiefinventaris RID, Bijdrageregeling kostbare rioleringswerken (*Stcrt.* 1979, 241).
 Product : rapport
 Opmerking : Deze handeling valt binnen het kader van handeling 946 van BSD Milieubeheer: 'Het goedkeuren van te subsidiëren projectplannen'.
- Handelingnr. : 70.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren inzake drinkwaterkwaliteit.
 Periode : 1967 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : rapport
 Opmerking : Tot 1979 werden gemeenten en provincies geadviseerd. Deze handeling past binnen het kader van handeling 333 van BSD 'Milieubeheer'.
 In 1979 heeft de Waterleidingwet het rijk de bevoegdheid gegeven om nadere regels te stellen, die de provinciale bevoegdheid tot het maken van verordeningen overbodig maakte. De adviezen van het RID gingen toen dan ook richting het rijk.
- Handelingnr. : 94/736
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren van derden inzake de zuivering van zwemwater.
 Periode : 1913 – 1984
 Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
- Handelingnr. : 94/1351
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren van derden inzake gevallen van waterzuivering.
 Periode: : 1913 – 1984

- Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
- Handelingnr. : 71.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren inzake de geohydrologische aspecten van boven- en ondergrondse opslag van oppervlaktewater ten behoeve van de (drink)watervoorziening.
 Periode : 1972 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID, BSD van het RIVM
 Product : rapport
 Opmerking : Het onderzoek ten behoeve van het advies werd verricht in samenwerking met Rijkswaterstaat en het Laboratorium voor Bodem, Water en Lucht (BWL) van het RIV. BWL was onderdeel van RIV en heeft deze naam gedragen van 1955 tot 1974 waarna het is opgesplitst in LMC en LMO tot 1983.
 Zie ook BSD van het RIVM, handeling 30: 'Het, samen met Rijkswaterstaat en het RID, verrichten van onderzoek naar de waterkwaliteit in oppervlaktewateren.'
- Handelingnr. : 72.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren inzake de bescherming van grondwater.
 Periode : 1964 –
 Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
 Product : rapport
 Opmerking : Dit zijn: adviezen aan de planologische werkcommissie (PWC) inzake de aanleg van gas- en olieleidingen (EZ) en de Commissie Opslag Gevaarlijke Stoffen.
 In dit verband is een aantal verwijzingen op zijn plaats:
 Wat betreft een omschrijving van de activiteiten van de planologische werkcommissie zij verwezen naar pagina 21 en 237 van het RIO nr. 83, Energiedelfstoffen. In dit verband zijn handelingen 365 t/m 368 relevant.
 Wat betreft de opslag van (milieu-)gevaarlijke stoffen zij verwezen naar handeling 285, 566 t/m 571 en 594 t/m 595 in BSD Milieubeheer.
 De Commissie Opslag Gevaarlijke Stoffen is ingesteld door het ministerie van Verkeer en Waterstaat, en valt hierdoor onder de handhaving van het vervoerswezen. Feitelijk betreft het het vervoer van gevaarlijke stoffen. De COGS is buiten BSD Milieubeheer gehouden, omdat het vervoerswezen viel onder het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Tot op heden zijn de handelingen van de COGS echter niet beschreven.
- Handelingnr. : 73.
 Actor : RID
 Handeling : Het adviseren inzake de winning van grondwater.
 Periode : 1954 – 1983
 Bron : Grondwaterwet waterleidingbedrijven, art. 7, lid 4 (*Stb.* 1954, 383)
 Product : rapport
 Opmerking : Hieronder worden begrepen adviezen aan de Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven over vergunningen in het kader van de Grondwaterwet Waterleidingbedrijven.
 Deze handeling maakt onderdeel uit van handeling 716 van BSD 'Milieubeheer': 'Het beslissen op een verzoek tot het verrichten van onderzoekingen op gronden of wateren, ingediend door de aanvrager van een vergunning voor het tot stand brengen, wijzigen of inwerking hebben van een inrichting, bedoeld om water aan de bodem te onttrekken.'
- Handelingnr. : 74.
 Actor : RID

- Handeling : Het adviseren inzake bodemsanering en bodemsaneringstechnieken bij het maken en uitvoeren van bodemsaneringsplannen.
- Periode : 1981 – 1983
- Bron : archiefinventaris RID
- Product : rapport
- Handelingnr. : 75.
- Actor : RID
- Handeling : Het adviseren van gemeenten over de toelaatbaarheid van bodemverontreiniging wanneer deze zich voordoet.
- Periode : 1980 – 1983
- Bron : archiefinventaris RID
- Product : rapport
- Handelingnr. : 76.
- Actor : RID
- Handeling : Het adviseren van de minister inzake autorisaties op het gebied van de volksgezondheid in het algemeen en de watervoorziening in het bijzonder.
- Periode : 1913 – 1983
- Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
- Product : rapport, nota
- Handelingnr. : 77.
- Actor : (Permanente) Commissie inzake de Wateronttrekking aan de Bodem (Cowabo)
- Handeling : Het adviseren van de hoofden der betrokken departementen van Algemeen Bestuur in verschillende gevallen waarin ten gevolge van de aanleg van waterleidingen, waterstaatswerken e.d. invloed kan worden uitgeoefend op de grondwaterstand.
- Periode : 1934 – 1983
- Bron : Jaarverslag RID 1934
'Drinkwatervoorziening in Nederland 1913 – 1938', p. 215;
Jaarverslag 1962 van de Commissie inzake Wateronttrekking aan de Bodem
- Product : Rapporten, jaarverslagen
- Handelingnr. : 78.
- Actor : Commissie Grondwaterbeheer
- Handeling : Het adviseren van de Minister van Verkeer en Waterstaat, van Volksgezondheid en Milieuhygiëne en colleges van advies en bijstand aan de regering over aangelegenheden op het gebied van grondwaterbeheer.
- Periode : 1981 – 1983
- Grondslag : Wet, houdende regelen inzake het onttrekken van grondwater en het kunstmatig infiltreren van water in de bodem (Grondwaterwet), art. 2 (*Stb.* 1981, 392)
- Product : rapport
- Handelingnr. : 79.
- Actor : Commissie inzake de Vervaardiging van Buizen voor Gas- en Waterleiding
Handeling : Het adviseren van de minister omtrent de volgende vragen:
- in hoeverre verdient het aanbeveling dat door de regering de oprichting wordt bevorderd van een fabriek voor de vervaardiging van buizen voor gas- en waterleiding;
 - welke materialen moeten het meest geschikt worden geacht voor de vervaardiging in Nederland;
 - op welke wijze zou eventueel de regering de oprichting van de fabriek kunnen bevorderen?
- Periode : 1934 – 1935

Bron : 'Rapport der Commissie inzake de Vervaardiging van Buizen voor Gas- en Waterleiding in Nederland'
 Product : 'Rapport der Commissie inzake de Vervaardiging van Buizen voor Gas- en Waterleiding in Nederland'

 Handelingnr. : 94/204
 Actor : Interdepartementale Commissie Rijkssteun Drinkwatervoorziening, tot 1949
 Interdepartementale Commissie Drinkwatervoorziening Getroffen Gebieden
 Handeling : Het op verzoek van de minister opstellen van rapporten over de mogelijkheden tot uitbreiding van het drinkwaternet.
 Periode : 1946 – 1972
 Grondslag :
 Producten : Meerjarenplan 1946, tienjarenplan 1950, tienjarenplan 1960.

 Handelingnr. : 94/213
 Actor : Commissie Spaarbekken IJsselmeer
 Handeling : Het adviseren van de ministers van VROM en Verkeer en Waterstaat met betrekking tot de (verdere) ontwikkeling van plannen voor een spaarbekken in het IJsselmeer ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening, alsmede met betrekking tot deelplannen.
 Periode : 1975 – 1983
 Grondslag : Instellingsbeschikking Commissie Spaarbekken IJsselmeer (*Stcrt.* 1975, 52)
 Product : rapport

Intern advies

Handelingnr. : 80.
 Actor : Chemisch-Hydrologische Strumacommissie
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1923 – 1932
 Bron : archiefinventaris RID
 Product : adviesrapport

 Handelingnr. : 81.
 Actor : Koperen Buizen Commissie
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1927 – 1940
 Bron : archiefinventaris RID
 Product : adviesrapport

 Handelingnr. : 82.
 Actor : Commissie Smaak en Reuk Rivierwater
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1929 – 1938
 Bron : archiefinventaris RID
 Product : adviesrapport

 Handelingnr. : 83.
 Actor : Commissie Leermiddelen Vakopleiding
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening, na 1940 het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1933 – 1970
 Bron : archiefinventaris RID
 Product : adviesrapport

Handelingnr. : 84.
 Actor : Internationale Geodetische en Geophysische Unie
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening, na 1940 het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1933 – 1976
 Bron : archiefinventaris RID
 Product : adviesrapport

Handelingnr. : 85.
 Actor : Koperen Grondleiding Commissie
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening, na 1940 het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1935 – 1942
 Bron : archiefinventaris RID
 Product : adviesrapport

Handelingnr. : 86.
 Actor : Centrale Corrosie Commissie
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening, na 1940 het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : jaren '30/ '40
 Bron : archiefinventaris RID
 Product : adviesrapport

Handelingnr. : 87.
 Actor : Corrosie Commissie II
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening, na 1940 het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : jaren '30/'40
 Bron : archiefinventaris RID
 Product : adviesrapport

Handelingnr. : 88.
 Actor : Commissie Algemene Voorschriften voor het Leggen van Buisleidingen en de Aankoop van Materialen
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1940 – 1947
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 89.
 Actor : Strumacommissie
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 90.
 Actor : Biologische Studiecommissie
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 91.
 Actor : Organisatiecommissie Gezondheidstechniek T.N.O.
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 92.
 Actor : Centrale Taalcommissie Techniek
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 93.
 Actor : Commissie voor de benaming en classificatie van grondsoorten
 (Normalisatiecommissie)
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 94.
 Actor : Commissie inzake de aarding van elektrische toestellen op de waterleiding
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 95.
 Actor : Commissie voor de bestudering van bezinkingsvraagstukken (CBB)
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 96.
 Actor : Commissie Handboek voor het Waterleidingvak (CHW)
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID

Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 97.
 Actor : Studiecommissie Metalen Leidingen (SML)
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 98.
 Actor : Commissie inzake materiaalvoorziening voor waterleidingbedrijven (CMW)
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 99.
 Actor : Commissie Waterleidingtechniek
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 100.
 Actor : Commissie Zwembaden T.N.O.
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : rond 1945
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 101.
 Actor : Hydrologisch Colloquium
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1942 – 1958
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 102.
 Actor : Commissie tot Onderzoek van het Bezinkingsvraagstuk
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1943 – 1948
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 103.
 Actor : Archief van Grondwaterstanden T.N.O.
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1949 – onbekend
 Bron : Archiefinventaris RID

Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 104.
 Actor : Commissie Infiltratie
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1951 – 1962
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 105.
 Actor : Contactcommissie Geo-Hydrologisch Onderzoek
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1957 – 1966
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 106.
 Actor : Werkgroep Technische Voorlichting Fluoridering
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1960 – 1973
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 107.
 Actor : Stichting tot Bevordering van het Bad- en Zwemwezen in Nederland
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1962 – 1970
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 108.
 Actor : Werkgroep Infiltratie Veluwe
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1966 – 1971
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 109.
 Actor : Technische Werkgroep Infiltratie Veluwe
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1971 – 1979
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 110.
 Actor : Werkgroep Organisatie Waterbeheer
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1971 – 1973
 Bron : Archiefinventaris RID

Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 111.
 Actor : Commissie Proefinstallatie Infiltratie
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1971 – 1982
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 112.
 Actor : Stuurgroep Coördinatie Geohydrologisch Onderzoek
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1972 – 1982
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 113.
 Actor : Contactgroep Waternormen
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1973 - 1976
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 114.
 Actor : Commissie Voorraadvorming en Zuivering van Oppervlaktewater
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1973 – 1977
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 115.
 Actor : Commissie Bescherming Waterwingebieden
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1973 – 1982
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 116.
 Actor : Commissie Waterverbruik
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1973 – 1982
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 117.
 Actor : Werkgroep Classificatie Sedimenten
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1974 – 1977
 Bron : Archiefinventaris RID

Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 118.
 Actor : Adviesgroep Standaardisatie Geohydrologische Archieven
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1974 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 119.
 Actor : Werkgroep Modelbouw
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1975 – 1976
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 120.
 Actor : Werkgroep Onttrekking Oppervlaktewater Veluwe
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1975 – 1978
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 121.
 Actor : Werkgroep Mathematisch Model Basisplannen
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1975 – 1980
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 122.
 Actor : Werkgroep Gezondheidsaspecten Centrale Ontharding Drinkwater
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1975 - 1982
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 123.
 Actor : Projectgroep Technologie
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1975 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 124.
 Actor : Werkgroep Biologische Stikstofeliminatie
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1975 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID

Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 125.
 Actor : Werkgroep Fysisch-Chemische Zuivering
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1975 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 126.
 Actor : TNO Ad-hoc Groep Grondwatermodellen en Computerprogrammatuur
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1975 - 1977
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 127.
 Actor : Studiegroep Spaarbekken Zeeland
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1976 – 1978
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 128.
 Actor : Overleggroep Onderzoek Waterwinning Duingebieden
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1976 – 1979
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 129.
 Actor : Begeleidingscommissie Planktonbeheersing in Bekkens
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1976 – 1981
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 130.
 Actor : Begeleidingscommissie van het Onderzoek Gezondheidsaspecten Centrale Ontharding Leidingwater
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1976 – 1982
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 131.
 Actor : Werkgroep Spaarbekken Zuidelijk Flevoland
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : 1977 – 1978

Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 132.
 Actor : Departementale Werkgroep Voorbereiding Structuurschema
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1977 – 1978
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 133.
 Actor : Begeleidingscommissie van het Project Grondwaterverontreiniging
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1977 – 1979
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 134.
 Actor : Programmacommissie Regenwatermeetnet
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1977 – 1980
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 135.
 Actor : Werkgroep Drinkwateronttrekking Haringvliet
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1977 – 1981
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 136.
 Actor : Begeleidingscommissie voor de Infiltratie en Winning door de Leidse Duinwater Maatschappij
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1978 – 1979
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 137.
 Actor : Werkgroep en Begeleidingcommissie van het Onderzoek Proefopstelling Integrale Afvalwater Afvoerplannen
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1978 – 1979
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 138.
 Actor : Projectgroep West-Utrecht

Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1978 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 139.
 Actor : Contactgroep Grondwaterbeheer Nederland-België
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1978 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 140.
 Actor : Strategie Ontwerp Team
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1979 – 1982
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 141.
 Actor : Contactgroep Grondwatermodellen CHO-TNO
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1979 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 142.
 Actor : Projectgroep Oost-Utrecht
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1979 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 143.
 Actor : Onderzoek Coördinatie team van het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-
 Holland
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1979 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 144.
 Actor : Overleggroepen Milieueffecten en Recreatie van het Integraal Onderzoek
 Drinkwatervoorziening Zuid-Holland
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het
 Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1980 – 1981
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

- Handelingnr. : 145.
 Actor : Projectgroep Betrouwbaarheidsanalyse Milieueffecten van het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1980 – 1981
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport
- Handelingnr. : 146.
 Actor : Werkgroep Evaluatie Opslag Radioactief Afval
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1980 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport
- Handelingnr. : 147.
 Actor : Interne Werkgroep Panheel
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1981 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport
- Handelingnr. : 148.
 Actor : Projectgroep Bodemsanering
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1981 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport
- Handelingnr. : 149.
 Actor : Werkgroep Hydride Techniek
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1981 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport
- Handelingnr. : 150.
 Actor : Adviesgroep Sanering Olieverontreiniging
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1982 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport
- Handelingnr. : 151.
 Actor : Landelijke Coördinatiecommissie Geohydrologisch Onderzoek
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Periode : 1982 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 152.
Actor : Kernteam Advisering Bodemsanering
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : 1983
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport

Werkgroepen die anno 1970 werkzaam waren in het kader van basisplannen

Handelingnr. : 153.
Actor : Commissie ontzouting
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport
Opmerking : Onder deze werkgroep waren drie werkgroepen actief:

- Werkgroep Electrodialyse
- Werkgroep Flashverdamping
- Omgekeerde Osmose

Handelingnr. : 154.
Actor : Commissie Limnologie van Spaarbekken
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 155.
Actor : Werkgroep Waterverbruik
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 156.
Actor : Werkgroep Spaarbekken IJsselmeer
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 157.
Actor : Werkgroep Infiltratie van rivierwater in de duinen
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport

Regionale werkgroepen

Handelingnr. : 158.
Actor : Werkgroep Basisplannen Watervoorziening Noord
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 159.
Actor : Werkgroep Basisplannen Noord-Holland
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 160.
Actor : Werkgroep Basisplannen Utrecht
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 161.
Actor : Werkgroep Basisplannen Limburg
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 162.
Actor : Werkgroep Basisplannen Oost-Brabant
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 163.
Actor : Werkgroep Basisplannen Zuidwest-Nederland
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 164.
Actor : Werkgroep Basisplannen Overijssel
Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
Periode : rond 1970
Bron : Archiefinventaris RID

Product : Adviesrapport

Handelingnr. : 165.
 Actor : Werkgroep Basisplannen Gelderland
 Handeling : Het adviseren en rapporteren over de drinkwatervoorziening aan de directeur van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Periode : rond 1970
 Bron : Archiefinventaris RID
 Product : Adviesrapport

Onderzoek

Handelingnr. : 166.
 Actor : RID
 Handeling : Het vaststellen van de opdracht en het eindproduct van (wetenschappelijk) onderzoek betreffende het beleidsterrein drinkwatervoorziening.

Periode : 1913 – 1983
 Grondslag : Algemene handelingen
 Product : brieven, rapport

Opmerking 1 : Het onderzoek wordt verricht in opdracht van de rijksoverheid, de provincies, de gemeenten en de waterschappen. Het onderzoek betreft onder andere:

- drinkwatervoorziening. Hierbij kan de nadruk op verschillende aspecten liggen, bijvoorbeeld de mogelijkheid tot het aanleggen, uitbreiden, verbeteren, verplaatsen en opheffen van de (drink)watervoorziening in kwestie, gedrag en de gevolgen van milieugevaarlijke stoffen, toe te passen materialen voor de (drink)watervoorziening en de uitwerking daarvan op de waterkwaliteit, samenstelling van het drinkwater, gezondheidsaspecten, geohydrologische aspecten van boven- en ondergrondse opslag van oppervlaktewater ten behoeve van (drink)watervoorziening, calamiteiten, de huidige (financiële) staat of werking van de (drink)watervoorziening, of toekomstig waterverbruik;
- het (grond)water. Hierbij kan de nadruk op verschillende aspecten liggen zoals de (grond)waterwinning, (bescherming van) de kwaliteit of de samenstelling van het (grond)water met het oog op de volksgezondheid;
- het (industriële) waterverbruik;
- de bodem. Hierbij kan de nadruk op verschillende aspecten liggen zoals de kwaliteit of de samenstelling van de bodem met het oog op de volksgezondheid.

Opmerking 2 : De handelingen die in het BSD Milieubeheer staan met betrekking tot onderzoek van het RID passen in dit kader. Het betreft handelingen 28 t/m 30.

Handelingnr. : 167.
 Actor : RID
 Handeling : Het begeleiden van (wetenschappelijk) onderzoek betreffende het beleidsterrein (drink)watervoorzieningen

Periode : 1913 – 1983
 Grondslag : Algemene handelingen
 Product : Notities, notulen, brieven

Handelingnr. : 168.
 Actor : RID
 Handeling : Het verzamelen en bewerken van gegevens ten behoeve van (wetenschappelijk) onderzoek betreffende het beleidsterrein (drink)watervoorzieningen

Periode : 1913 – 1983
 Grondslag : Algemene handelingen

- Product : boorstaten van onder meer brandputten, waterleidingen, rijkswaterstaat en Zuiderzeewerken.
- Opmerking 1 : Bijvoorbeeld van door verschillende autoriteiten en particulieren aangeleverde grond- en watermonsters ten behoeve van het geologisch- en geohydrologisch archief.
- Opmerking 2 : Handeling 1538 uit BSD Milieubeheer komt met het bovenstaande voorbeeld overeen: 'Het verzamelen, bewerken en beheren van door verschillende autoriteiten en particulieren aangeleverde grond- en watermonsters ten behoeve van het geologisch- en geo-hydrologisch archief.'
Het geologisch en geo-hydrologisch archief was ondergebracht bij de Rijks Geologische Dienst. Het RID had een kopie.
- Handelingnr. : 169.
Actor : RID
Handeling : Het financieren van (wetenschappelijk) onderzoek betreffende het beleidsterrein (drink)watervoorzieningen
Periode : 1913 – 1983
Grondslag : Algemene handelingen
Product : administratiebescheiden, facturen, correspondentie, declaraties
- Handelingsnr. : 170.
Actor : Commissie Goethart
Handeling : Het verrichten van onderzoek naar de onttrekking van water aan de bodem door waterleidingen, in hoofdzaak wat betreft de invloed, die door de exploitatie der bestaande waterleidingen op de vegetatie wordt uitgeoefend.
Periode : 1917 – 1925
Bron : 'Drinkwatervoorziening in Nederland 1913 – 1938', p. 15
Product : rapport
- Handelingsnr. : 171.
Actor : Commissie inzake de wateronttrekking aan de Veluwe
Handeling : Het onderzoeken van de belangen die betrokken zijn bij de wateronttrekking aan de Veluwe, in verband met plannen van de gemeente Amsterdam tot het stichten van een drinkwaterleiding aldaar.
Periode : 1927 – 1933
Bron : 'Drinkwatervoorziening in Nederland 1913 – 1938', p. 214
Product : rapport
- Handelingnr. : 172.
Actor : Commissie Infiltratie Veluwe
Handeling : Het begeleiden van onderzoekingen ten dienste van technische plannen van infiltratie op de Veluwe ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening met het oog op harmonische inpassing van deze plannen in het geheel van de ruimtelijke ordening.
Periode : 1972 – 1977
Bron : 'Rapport van de commissie infiltratie Veluwe', nr. 1976/57 in de reeks Verslagen, adviezen, rapporten (VAR), van het Ministerie van VoMil, Den Haag, 1977
Product : 'Rapport van de commissie infiltratie Veluwe', nr. 1976/57 in de reeks Verslagen, adviezen, rapporten (VAR), van het Ministerie van VoMil, Den Haag, 1977; andere rapporten, notities
- Handelingnr. : 41/30
Actor : RIV
Handeling : Het, samen met Rijkswaterstaat (RIZA) en het RID, verrichten van onderzoek naar de waterkwaliteit van oppervlaktewateren.
Periode : 1972 – 1983
Bron : Praktijkboek Milieu, p. B1.A-93

- Product : Rapport
- Handelingnr. : 41/74
 Actor : RIV
 Handeling : Het verrichten van onderzoek naar de kwaliteit van (drink)water voordat het aan de verbruikers wordt afgeleverd.
- Periode : 1940 – 1982
 Grondslag : Waterleidingbesluit, art. 10 (*Stb.* 1960, 345), zoals gewijzigd bij *Stb.* 1967, 568 en *Stb.* 1976, 460
- Product : Rapport
- Handelingnr. : 173.
 Actor : Rijksinstituut voor Zuivering van Afvalwateren (RIZA)
 Handeling : Het, samen met het RIV en het RID, verrichten van onderzoek naar de waterkwaliteit van oppervlaktewateren.
- Periode : 1972 – 1983
 Bron : Archiefinventaris RID, BSD van het RIVM
 Product : rapport
 Opmerking : Het onderzoek ten behoeve van het advies werd verricht in samenwerking met het RID en het Laboratorium voor Bodem, Water en Lucht (BWL) van het RIV.
 Zie ook BSD van het RIVM, handeling 30: 'Het, samen met Rijkswaterstaat en het RID, verrichten van onderzoek naar de waterkwaliteit in oppervlaktewateren.'
- Handelingnr. : 174.
 Actor : Rijksinstituut voor Zuivering van Afvalwateren (RIZA)
 Handeling : Het verrichten van onderzoek en het adviseren van de Minister met betrekking tot rioolzuivering, drinkwatervoorziening en het huishoudelijk gebruik van water.
- Periode : 1920 – 1983
 Bron : Interview met bedrijfshistoricus van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, dhr. Toussaint.
 Jaarverslag RID 1980, p. 8
- Product : rapporten

Subsidies

- Handelingnr. : 94/938
 Actor : RID
 Handeling : Het opstellen en uitvoeren van subsidieregelingen op het terrein van de drinkwatervoorziening.
- Periode : 1946 – 1972
 Bron : Meerjarenplannen 1946, 1950, 1960.
- Handelingnr. : 94/939
 Actor : RID
 Handeling : Het toekennen van subsidies aan waterleidingmaatschappijen voor het herstel van waterleidingen in door de oorlog getroffen gebieden.
- Periode : 1946 – 1972
 Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
- Handelingnr. : 94/940
 Actor : RID

Handeling : Het toekennen van subsidies aan waterleidingmaatschappijen voor aanleg van waterleidingen in onrendabele gebieden.
Periode : 1954 – 1983
Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995

Toezicht

Handelingnr. : 175.
Actor : RID
Handeling : Het periodiek houden van (hygiënisch, chemisch en technisch) toezicht op de werking, de bediening en het onderhoud van installaties voor de (drink)watervoorziening.
Periode : 1913 – 1983
Bron : 'Vijftig jaar drinkwater', Den Haag, 1963, p. 133
Product : rapportages

Handelingnr. : 176.
Actor : RID
Handeling : Het houden van toezicht op de uitvoering van aanleg, verbetering en uitbreiding van (drink)watervoorzieningen.
Periode : 1913 – 1983
Bron : archiefinventaris RID
Product : rapportages

Handelingnr. : 177.
Actor : RID
Handeling : Het houden van toezicht en het voeren van de directie bij de aanleg van grondwaterwinningsmiddelen.
Periode : 1913 – 1983
Bron : archiefinventaris RID
Product : rapportages

Handelingnr. : 178.
Actor : RID
Handeling : Het controleren van de technische en financiële voortgang van de uitvoering van de rioleringsplannen.
Periode : 1974 – 1983
Bron : archiefinventaris RID
Product : rapportages, rapporten

Handelingnr. : 179.
Actor : RID
Handeling : Het verrichten van keuringen van in (drink)watervoorzieningen toe te passen materialen.
Periode : 1913 – 1983
Bron : archiefinventaris RID; Drinkwatervoorziening in Nederland 1913 – 1938, p. 282.
Product : rapporten

Handelingnr. : 94/1334
Actor : RID
Handeling : Het repressief en preventief controleren van vergunningplichtige en niet-vergunningplichtige inrichtingen op de naleving van de milieuregels.
Periode : 1970 – 1983
Bron : de diverse milieuwetten.

Opmerking : Vanaf 1945 tot en met 1983 was het Rijksinstituut voor de Drinkwatervoorziening (RID) belast met het toezicht op de (drink)watervoorziening. Het toezicht op de uitvoering van de Hinderwet geschiedt op provinciaal niveau.
Deel van deze handeling maakt ook uit:

- het houden van toezicht op de uitvoering van bodemsaneringsprojecten;
- het uitoefenen van toezicht op waterleidingbedrijven (art. 2, Waterleidingbesluit);
Toezichthoudende bevoegdheden zijn
- de bevoegdheid inzake te krijgen en afschrift te nemen van boeken en andere zakelijke bescheiden;
- de bevoegdheid vervoermiddelen en hun lading te onderzoeken;
- de bevoegdheid met apparatuur alle plaatsen te betreden;
- de bevoegdheid zich te laten vergezellen door bepaalde aangewezen personen;
- de bevoegdheid goederen aan opnemings- en onderzoek te onderwerpen en daarvan monsters te nemen;
- de bevoegdheid om in afwachting van een nadere maatregel bepaalde handelingen te verbieden als er gevaar dreigt voor het milieu. Een en ander is expliciet geformuleerd met betrekking tot handelingen met radioactieve stoffen. In veel gevallen volgt na zo'n verbod spoedig een nieuwe controle. De inspecteur kan het verbod herhalen mocht tijdens de hernieuwde controle geconstateerd worden dat de houder van de inrichting zich niet aan het verbod houdt. Dit kan eventueel gebeuren met dreiging van bestuursdwang;
- de bevoegdheid om door het opmaken van een proces-verbaal strafbare feiten te constateren en aangifte te doen bij justitie.

Handelingnr. : 94/1559
Actor : RID
Handeling : Het toetsen van verslagen van lagere overheden inzake de uitvoering van de milieuregels en het milieubeleid door andere overheden.
Periode : 1945 – 1983
Bron : -
Opmerkingen : In deze handeling worden mogelijke activiteiten beschreven, die niet zijn opgenomen in het Bijdragenbesluit uitvoering gemeentelijk milieubeleid (BUGM) en de Vervolg-bijdrageregeling ontwikkeling gemeentelijk milieubeleid (VOGM) of de regelgeving met betrekking tot milieubeleidsplanning in de Wet Milieubeheer.

Ontwerp

Handelingnr. : 180.
Actor : RID
Handeling : Het ontwerpen of herzien van (basis)plannen voor de toekomstige watervoorziening van bevolking en industrie.
Periode : 1963 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID
Product : basisplannen voor watervoorziening

Handelingnr. : 181.
Actor : RID
Handeling : Het meewerken aan de totstandkoming van structuurplannen op het gebied van drink- en industriewatervoorziening.
Periode : 1913 – 1983
Bron : Instellingsbesluit RID (*Stcrt.* 1913, 216)
Product : o.a. Ontwerp-structuurschema Drink- en Industriewatervoorziening 1972 (Handelingen van de Tweede Kamer, zitting 1974-1975, 13 337, nr. 2)

Overige taken

- Handelingnr. : 182.
Actor : RID
Handeling : Het geven van advies bij het voeren van de bouwdirectie over de aanleg, verbetering en uitbreiding van (drink)watervoorzieningen
Periode : 1913 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID
Product : notulen, verslagen, nota's, notities, rapportages, rapporten
- Handelingnr. : 183.
Actor : RID
Handeling : Het verlenen van tussenkomst bij geschillen en het bevorderen van de samenwerking tussen bedrijven op het gebied van de drinkwatervoorziening.
Periode : 1913 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID
Product : notulen, verslagen
- Handelingnr. : 184.
Actor : RID
Handeling : Het verlenen van medewerking aan de bevordering van de uniformiteit en de productie van industriële voortbrengselen (waterleidingartikelen).
Periode : 1961 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID; Jaarverslag RID 1948 – 1949, p. 6, 1971, p. 5, 1972, p 6, 'Toekomstige drinkwatervoorziening'
Opmerking : In dit kader vindt samenwerking plaats met het Keuringsinstituut voor Waterleidingartikelen (KIWA N.V.)
- Handelingnr. : 185.
Actor : RID
Handeling : Het verlenen van medewerking aan de totstandkoming van de waterleidingkaart en de geologische kaart van Nederland.
Periode : 1913 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID
Product : nota's, rapporten
- Handelingnr. : 186.
Actor : RID
Handeling : Het geven van leiding aan en het uitvoeren van bodemsaneringsprojecten.
Periode : 1980 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID
Product : Stukken en notulen van de projectgroep Bodemsanering en Kernteam Advisering Bodemsanering
- Handelingnr. : 187.
Actor : RID
Handeling : Het opleiden, het examineren en het erkennen van deskundigen op het gebied van de volksgezondheid in het algemeen en de watervoorziening in het bijzonder.
Periode : 1933 – 1983
Bron : Archiefinventaris RID
Product : handboeken, leermiddelen, erkenningsbeschikkingen van vakbekwaamheid of deskundigheid ofwel de bewijsstukken daartoe
Opmerking : Het gaat hier niet om medewerkers van het RID, maar om derden.

Handelingnr. : 188.
Actor : RID
Handeling : Het verlenen van medewerking aan het weer bedrijfsvaardig maken van (drink)watervoorzieningen in het kader van het Noodplan 1945 en het Herstelplan 1946-1948.
Periode : 1945 – 1950
Bron : Jaarverslag RID 1944 – 1945, p. 8 en 9 en 1946 –1947, p. 2 en 3
Product : Rapporten, rapportages
Opmerking : Het Noodplan behelsde het nog in 1945 tot normale functionering brengen van waterleidingbedrijven die door het oorlogsgeweld getroffen waren. Het Herstelplan had als doel het tot stand brengen van definitieve herstellingen van waterleidingbedrijven, gepaard met de meest urgente uitbreidingen.

Geraadpleegde wet- en regelgeving

Beschikking inzake naamswijziging RID (*Stcrt.* 1940, 114)
Bijdrageregeling kostbare rioleringswerken (*Stcrt.* 1979, 241);
Instellingsbesluit commissie inzake een Wettelijke Regeling voor de Drinkwatervoorziening (*Stcrt.* 1949, 177);
Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (*Stb.* 1954, 383), zoals gewijzigd bij *Stb.* 1955, 61;
Grondwaterwet (*Stb.* 1981, 392)
Instellingsbesluit commissie Bescherming Waterwingebieden (*Stcrt.* 1962, 200);
Instellingsbesluit commissie Spaarbekken IJsselmeer (*Stcrt.* 1975, 52);
Instellingsbesluit Directie Milieuhygiëne (*Stcrt.* 1973, 23)
Koninklijk Besluit (*Stb.* 1913, 216);
Structuurschema, Tweede Kamer (Zitting 1974-1975, 13337, nrs. 4-5);
Waterleidingwet (*Stb.* 1957, 150), zoals gewijzigd bij *Stb.* 1975, 514, *Stb.* 1986, 27, en *Stb.* 1994, 766
Waterleidingbesluit (*Stb.* 1960, 345), zoals gewijzigd bij *Stb.* 1967, 568 en *Stb.* 1976, 460

Geraadpleegde literatuur

- 'Bescherming waterbedrijven met het oog op oorlogsomstandigheden', Ministerie van Binnenlandse Zaken en het Ministerie van SZV, Den Haag, 1955;
- 'Drinkwatervoorziening in Nederland 1913 – 1938, gedenkboek ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Centrale Commissie voor de Drinkwatervoorziening en van het Rijksbureau voor de Drinkwatervoorziening, Den Haag, 1938;
- 'Rapport der Commissie inzake de Vervaardiging van Buizen voor Gas- en Waterleiding in Nederland', nr. 1935/5 in de reeks Verslagen en mededelingen van de Directie van Handel en Nijverheid van het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, Den Haag, 1935;
- 'Rapport van de commissie infiltratie Veluwe', nr. 1976/57 in de reeks Verslagen, adviezen, rapporten (VAR), van het Ministerie van VoMil, Den Haag, 1977;
- 'Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Jaarverslag 1934';
- 'Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Verslag 1944 - 1945', in de reeks Verslagen en mededelingen betreffende Volksgezondheid, Den Haag, 1947;
- 'Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Verslag 1946 - 1947', in de reeks Verslagen en mededelingen betreffende Volksgezondheid, Den Haag, 1950;
- 'Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Verslag 1948 - 1949', in de reeks Verslagen en mededelingen betreffende Volksgezondheid, Den Haag, 1952;
- 'Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Jaarverslag 1971', nr. 1972/26 in de reeks Verslagen en Rapporten betreffende van Ministerie van VoMil, Den Haag 1972;
- 'Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Jaarverslag 1972', nr. 1973/19 in de reeks Verslagen en Rapporten van het Ministerie van VoMil, Den Haag, 1973;
- 'Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Jaarverslag 1980', nr. 1981/35 in de reeks Verslagen, adviezen, rapporten (VAR) van het Ministerie van VoMil, Den Haag, 1981;
- 'Toekomstige drinkwatervoorziening', nr. 1970/22 in de reeks Verslagen en Rapporten van het Ministerie van SZV, Den Haag, 1970;
- 'Vijftig jaar drinkwater, gedenkboek, uitgegeven ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening'. 's-Gravenhage, 1963.

Geraadpleegde materiedeskundigen

Dhr. Toussaint: bedrijfshistoricus van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat